

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	11512 Агрономія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	11512
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Андрієнко Ольга Олександрівна, Дацько Оксана Миколаївна, Каленська Світлана Михайлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Дати візиту до ЗВО	26.03.2025 р. – 28.03.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2025/03/samoocinka_201_bak.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2025/03/programa-vizuty-eg_201_bak.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Освітньо-професійна програма «Агрономія» за спеціальністю 201 «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти, чинному законодавству та національній рамці кваліфікацій. Зміст, структура ОП, обсяг освітніх компонентів відповідають вимогам спеціальності, рівню освіти. Здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. ОП відповідає принципу академічної свободи. Форми і методи навчання забезпечують досягнення ПРН, поєднання навчання і досліджень. НПП мають можливість обрання методів навчання та викладання згідно з принципами академічної свободи. Проявом студентоцентрованого підходу є використання відповідних форм навчання і викладання, а також гнучкість методів контролю. Значна увага приділяється набуттю здобувачами компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, як через освітню складову так і через різні види активностей, зокрема благодійні акції, волонтерство. Правила прийому чіткі та зрозумілі. Процедури дотримання академічної доброчесності зрозумілі, задекларовані в нормативних документах. ОП забезпечена висококваліфікованими НПП. Значна увага приділяється консультативній та інформаційній підтримці ЗО. Інформація щодо освітнього процесу розміщена у доступній і зручній формі, функціонує платформа дистанційної освіти. ЗО залучаються до науково-дослідної роботи, беруть участь у Міжнародних та Всеукраїнських конференціях та конкурсах, працюють в наукових гуртках та лабораторіях, мають доступ до інформаційних джерел. ЗВО демонструє системний підхід до внутрішнього забезпечення якості освіти. Університет співпрацює із іноземними ЗВО та науковими установами, надає можливість академічної та наукової мобільності для ЗО та НПП. Висока активність та лідерські якості здобувачів, формування у них соціальних навичок, які визначаються стандартом та корелюють зі спеціальністю. Освітнє середовище комфортне, матеріально-технічне забезпечення відповідає потребам програми. Наукова бібліотека підтримує викладачів і студентів у поєднанні навчання та досліджень. Прозорість і публічність діяльності ЗВО достатні для формування необхідного рівня довіри. В ПНУ існує корпоративна практика підготовки здобувачів за ОП «Агрономія» за участі всіх зацікавлених сторін. Постійна комунікація зі здобувачами, роботодавцями, випускниками, академічною спільнотою, дозволяє покращувати ОП та досягати встановленої мети. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Агрономія» відповідає всім критеріям і має резерви для удосконалення з оцінкою В за всіма критеріями.

Недоліки

Суттєвих недоліків за освітньою програмою «Агрономія» не виявлено, однак існують резерви для удосконалення за відповідними критеріями. Доцільно більш активно використовувати досвід міжнародних установ-партнерів за формування та змістовного наповнення ОП Агрономія, зважаючи на чисельні угоди про співпрацю з іноземними університетами-партнерами Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Силабуси частково потребують доопрацювання і приведення їх у відповідність до вимог Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>), у тому числі шляхом включення до силабусів сучасних англomовних джерел провідних світових видавництв та продовжити практику розміщення власних наукових розробок і публікацій в якості додаткової літератури. Активізувати участь НПП та здобувачів освіти в грантових міжнародних та вітчизняних наукових проєктах, в програмах міжнародної та вітчизняної академічної мобільності, зокрема підвищення кваліфікації, стажування, навчання, участі у наукових конференціях та міжнародних проєктах. Здобувачі в цілому ознайомлені з принципами доброчесності, але надати відповідь щодо прикладного використання принципів здобувачам досить складно, зокрема, що стосується текстових збігів у кваліфікаційних роботах. Не зважаючи на підтвердження участі стейкхолдерів у перегляді ОП рівень залучення випускників і роботодавців до перегляду ОП недостатній. Англomовна версія сайту потребує доопрацювання: переклад деяких розділів неповний або неточний, що може створювати труднощі для іноземних вступників та партнерів університету. Відповідно до змін, що вмотивовані МОН стосовно введення загальної компетентності «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності»; військової підготовки для здобувачів, необхідно внести до проєкт ОП відповідні зміни.

Рекомендації

Експерти, за результатами акредитаційної експертизи, сформуvalи рекомендації для вдосконалення освітньої програми «Агрономія» в ПНУ. 1. Гаранту ОП, Робочій групі переглянути ОП та своєчасно розмістити проєкт ОП на 2025-2026 н.р. на сайті ПНУ для ознайомлення здобувачів з внесеними правками відповідно до: а) Наказу МОНУ від 13.06.2024 р. №842 «Про внесення змін до деяких Стандартів вищої освіти щодо доповнення переліку загальних компетенцій» доповнити пунктом ЗК12 «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності»; б) змін до ЗУ «Про вищу освіту» (квітень 2024), зокрема щодо опису ОП – відсутні форми здобуття освіти за цією ОП та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них; в) на вимогу статті 101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» необхідно ввести базову загальновійськову підготовку. 2. Робочій групі ОП проводити постійну роботу щодо оновлення ОП шляхом ознайомлення з програмами закордонних закладів освіти, особливо з країн з подібними умовами ведення с.-г. Запровадити до ОП таблицю обліку змін та оновлення з посиланнями на нормативні документи, планове оновлення. В матрицях привести у відповідність формування ПРН, ЗК, СК та окремими ОК, а також у відповідність до Матриці в Стандарті. 3. Навчальній частині, декану, гаранту переглянути графік

навчального процесу за ОП Агрономія – доцільним є часткове зміщення канікул з літнього періоду на зимовий, для проведення практичних занять за фаховими дисциплінами на дослідних колекціях, полях, Ботанічного саду ПНУ. 4. Доцільним є збільшення кількості навчальних практик з базових агрономічних дисциплін – Рослинництво, Землеробство, Ботаніка, тощо. 5. Ширше залучати роботодавців до освітнього процесу та розширювати коло практиків-лекторів, які викладають на ОП. 6. Відповідальним НПП, гаранту, завідувачу кафедри провести до початку 2025/2026 н.р. ревізію навчальних матеріалів (силабуси, методичні розробки), привести їх у відповідність до вимог Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>). Оновити зміст ОК базуючись на результатах новітніх досліджень; список рекомендованої літератури в силабусах, з включенням сучасних англомовних джерел, власних наукових розробок і публікацій. 7. Активізувати участь НПП та здобувачів освіти в грантових міжнародних та вітчизняних наукових проектах, в програмах міжнародної та вітчизняної академічної мобільності, зокрема підвищення кваліфікації, стажування, навчання, участі у наукових конференціях, підготовки публікацій та охоронних документів. 8. Активізувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників у наукових виданнях, зокрема які входять до міжнародних науко-метричних баз даних, в тому числі Scopus та Web of Science, з урахуванням змісту ОП та ОК, які вони викладають. 9. Відповідальним за сайт університету оптимізувати англомовну версію сайту, що сприятиме ознайомленню з ОП та залученню іноземних студентів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма «Агрономія» та її зміни, а також діючої ОП, представлені на веб – сторінці кафедри лісового і аграрного менеджменту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (<https://surl.li/cyfeth>). ОП Агрономія дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство, який був затверджений наказом 19 Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 №1069 (зі змінами Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 р. № 1339) (<https://surl.li/wonsrd>). В ПНУ створені відповідні умови для академічної свободи, мобільності та формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Діюча в університеті система моніторингу і забезпечення якості освіти сприяє повній відповідності реалізації ОПП усім вимогам, визначеним Стандартом. Експертна група відмічає, що всі результати навчання, визначені стандартом вищої освіти, можуть бути досягнуті через програмні результати навчання. ЕГ звертає увагу Гаранта та Робочої групи про необхідність оновлення проекту ОП на 2025 – 2026 н.р. з врахуванням змін, відповідно до: 1) Наказу МОН України від 13.06.2024 р. №842 «Про внесення змін до деяких Стандартів вищої освіти щодо доповнення переліку загальних компетенцій», коли були внесені правки і до Стандарту першого рівня вищої освіти за спеціальністю «Агрономія» в позиції «Загальні компетентності» Розділу «IV Перелік компетентностей випускника» щодо введення ЗК 12 «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь – яких інших проявів не доброчесності»; 2) змін до ЗУ "Про вищу освіту" (квітень 2024) зокрема щодо опису освітньої програми – опис профілю ОП не відповідає вимогам статті 9 прим ЗУ "Про вищу освіту" (відсутні форми здобуття освіти за цією освітньою програмою та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них).

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній. За ОП «Агрономія» в ПНУ не передбачається присвоєння професійних кваліфікацій

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма «Агрономія» має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Відповідно до Стратегії розвитку Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника на 2020-2027 рр. (<http://surl.li/xrvqny>) місія ЗВО спрямована на розвиток таких напрямків як: освіта, наука, регіон. В Стратегії розвитку представлені пріоритети, принципи, завдання і механізми розвитку Університету як класичного ЗВО, який здійснює підготовку, перепідготовку й атестацію фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, науково-педагогічних і наукових кадрів, проводить фундаментальні та прикладні наукові дослідження, є провідним науково-методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, відповідний рівень кадрового і матеріально-технічного забезпечення, сприяє поширенню наукових знань та здійснює культурно-просвітницьку діяльність. Якісна освіта - одна з трьох місій стратегічного розвитку університету. Стратегія реалізується за основними стратегічними напрямками розвитку університету – 6 напрямів, відповідно яким і функціонує ОП «Агрономія» і в, якій задіяні всі учасники ОП, що підтверджено на зустрічах з представниками всіх фокус – груп. Мета ОП полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні завдання з організації і технології виробництва високоякісної екологічно безпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання, що чітко відображено в описі ОП (<https://surl.li/lsufnl>). Розробка освітніх програм на основі формування компетентностей, відповідно до стандарту освіти, з урахуванням потреб ринку та інтересів всіх стейкхолдерів є одним з основних принципів освітньої діяльності ПНУ відповідно до його стратегії (<http://surl.li/xrvqny>). Мета ОП «Агрономія» є чіткою, зрозумілою та взаємопов'язаною з місією та стратегією розвитку вищої освіти, науки в ПНУ та реалізації розробок та досягнень у виробництві.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета ОП та ПРН враховують позиції та потреби всіх стейкхолдерів через їх залучення до проектування та реалізацію ОП. ЗО та випускники програми приймають участь у проектуванні, розгляді та удосконаленні ОП. До робочої групи з розробки ОП на 2024 рік включена здобувачка Марія УМАРОВА, під час зустрічі ЕК з фокус – групою підтвердила свою участь. ЗО задоволені якістю освітніх послуг (<http://poll.pu.if.ua>; <http://surl.li/erdegg>). Результати опитування щодо якості ОП та ОК враховується при перегляді ОП. У 2022 році студентами запропоновано ОК 12 «Основи наукових досліджень» перенести у 2 семестр та переглянути графік практик. Налужний Р.І., випускник ОП, запропонував зосередити увагу на ОК охорони та відтворення родючості ґрунтів; Умарова М.І., Патрило О.А. - здобувачі вищої освіти, запропонували внести до переліку ВК дисципліни «Сучасні підходи до управління живлення рослин» та «Кліматично орієнтоване рослинництво» (протокол №9 засідання кафедри 24 квітня 2024 р.). Стейкхолдери засвідчили їх постійне залучення до розгляду, обговорення та удосконалення ОП: рецензування проектів ОП (<http://surl.li/nicscr>), зібраннях робочих груп, анонімне опитуванні щодо реалізації ОП Центром забезпечення якості, висловивши свої позитивні враження від освітньої програми (<http://surl.li/civtlc>). Завідувач лабораторії рослинництва Прикарпатської державної с.-г. дослідної станції НААН Галина КУНИЧАК в рецензії на ОП (<https://surl.li/oldafg>), акцентує увагу на необхідності введення ОК, які б враховували регіональні особливості агровиробництва. В діючій ОП (<https://surl.li/lsufnl>) введенні ОК 35 «Система застосування добрив в умовах західного регіону». В обговоренні та аналізуванні ОП активну участь приймають: голова асоціації фермерів Надвірнянського району - Чумбей В.В., директор ПФГ «Поточище» Козло М.Ю. та інші. (<http://surl.li/mprrng>, <http://surl.li/vhzyvm> <http://surl.li/vyuioh>). Академічна спільнота приймає участь в покращенні ОП: робочі групи, обговорення на кафедрі, вчених радах факультету природничих наук та ПНУ; анкетування академічної спільноти. Інформація про пропозиції та рішення офіційно оприлюднюється та враховується (<http://surl.li/civtlc>). Моніторинг результатів анкетування учасників освітнього процесу є неодмінною умовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти. В ПНУ реалізується проект «Створення проектноосвітнього центру «Агенти змін» - платформа для співпраці студентів, викладачів університету з стейкхолдерами Працює практика опитування різних груп учасників освітнього процесу і висвітлення результатів на сайті: Система управління якістю університету: задоволеність студентів (<https://pnu.edu.ua/suia-zadovolenist-studentiv/>) та інші. ЕГ відзначила, що в ПНУ існує добре організована корпоративна практика підготовки здобувачів за ОП «Агрономія» за участі всіх зацікавлених сторін. Постійна комунікація зі здобувачами, роботодавцями, випускниками, академічною спільнотою, дозволяє покращувати ОП та досягати встановленої мети.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета ОП та ПРН враховують тенденції розвитку агрономії: науки, спеціальності, ринку праці в умовах продовольчої, ресурсної, енергетичної кризи. Аналізування звіту самооцінювання (<https://surl.li/wonsrd>), контенту освітньої програми, результатів опитування стейкхолдерів за інтерв'ювання дозволив встановити, що мета ОП та ПРН мають чітко виражений галузевий і регіональний контексти. Підготовка фахівців за ОП має важливе значення для агропромислового комплексу країни та регіону – Західного Лісостепу України та передгірської зони Карпат. В ОП враховані сучасні тенденції розвитку агрономії пов'язані з адаптацією с.-г. культур, збереження та відтворення родючості ґрунту, ефективного використання ресурсного потенціалу регіону. В ОП зроблено акцент на врахування змін клімату та значної регіональної мінливості ґрунтового покриву, важливості врахування цього за ведення сільського господарства - власне в цьому полягає унікальність ОП та регіональне значення В ЗВО налагоджена тісна комунікація з роботодавцями щодо відповідності підготовки, знань, навичок і умінь здобувачів освіти потребам ринку праці, консультування щодо змісту освіти (освітніх компонент, виробничих практик). Порівняння ОП з

подібними вітчизняними програмами відбувається на регулярній основі ОП «Агрономія» формувалися здебільшого на основі власного досвіду, який є результатом багаторічної успішної підготовки фахівців для аграрного виробництва. Авторами СО вказується, що було враховано досвід подібних ОП в ЗВО України для освітнього рівня бакалавра: НУБІП України, Білоцерківського НАУ, Сумського НАУ, Державного біотехнологічного університету, для змістовного насичення ОП та окремих освітніх компонент. З метою гармонізації та інтегрування ОП до міжнародних програм, була проаналізована програма Словацького с.-г. Університету, Нітра (surl.li/wdovdb), результатом стало введення теми «Використання біопрепаратів у зв'язку зі змінами клімату» в ОК 35 «Система застосування добрив в умовах західного регіону». Впроваджено нові методичні підходи щодо підвищення самостійної роботи студентів, кваліфікації викладачів в закордонних вузах, за вивчення досвіду Таджикиського аграрного університету імені Ш. Шотемура (<https://www.tajagroun.tj>). Викладачі кафедри постійно удосконалюють свою майстерність через стажування та підвищення кваліфікації (<https://surl.li/udrljh>), що забезпечує удосконалення ОП у відповідності з сучасними тенденціями розвитку науки, спеціальності та міжнародним досвідом. Проф. Карбівська У.М. стажувалася у Вроцлавській рільничій Академії (surl.li/ccpgoty), з якою Укладено угоду про співпрацю; доц. Григорів Я. Я. пройшла стажування за темою «Актуальні проблеми модернізації аграрної освіти в Україні та країнах ЄС», Рига (<https://surl.li/dowsje>); доц. Дмитрик П.М. стажувався щодо «Модернізація системи професійної підготовки фахівців аграрної галузі», м. Рига (surl.li/lfuuis) та інші, що сприяє постійному удосконаленню ОП, методів, методик викладання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітня програма «Агрономія» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника та повністю відповідає підкритерію 1.1. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб всіх заінтересованих сторін в реалізації програми і повністю відповідають підкритерію 1.2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних, іноземних освітніх програм та повністю відповідають підкритерію 1.3. З метою покращення програми, доцільним є більш широке ознайомлення з програмами в закордонних закладах освіти, особливо в країнах з подібними умовами ведення сільського господарства. Освітня програма «Агрономія» дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю «Агрономія» першого рівня вищої освіти та повністю відповідає підкритерію 1.4. В ОП зроблено акцент на врахування змін клімату та значної регіональної мінливості ґрунтового покриву, важливості врахування цього за ведення сільського господарства - власне в цьому полягає унікальність ОП та регіональне значення. Зважаючи на узгодженість підкритеріїв 1.1-1.4 та їх відповідність якісним вимогам, освітньо професійна програма «Агрономія» відповідає рівню В за Критерієм 1 з несуттєвими недоліками, які можуть бути усунуті в короткий термін.

Недоліки

Суттєвих недоліків не встановлено. За формування ОП недостатнє використання досвіду міжнародних установ-партнерів за формування та змістовного наповнення ОП Агрономія, в той час як Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника має чисельні угоди про співпрацю з іноземними університетами – партнерами.

Рекомендації

Гаранту ОП, Робочій групі переглянути ОП та розмістити проєкт ОП на 2025-2026 н.р. на сайті ПНУ для ознайомлення здобувачів з внесеними правками відповідно до: а) Наказу МОНУ від 13.06.2024 р. №842 «Про внесення змін до деяких Стандартів вищої освіти щодо доповнення переліку загальних компетенцій» в позиції «Загальні компетентності» Розділу «IV Перелік компетентностей випускника» доповнити пунктом 12 такого змісту: «12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності» і проконтролювати зміст силябусів щодо наявності тем з дотримання принципів неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності; б)) змін до ЗУ "Про вищу освіту" (квітень 2024) зокрема щодо опису освітньої програми – відсутні форми здобуття освіти за цією освітньою програмою та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них. З метою покращення програми, доцільним є більш широке ознайомлення з програмами закордонних закладів освіти, особливо з країн з подібними умовами ведення сільського господарства.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Освітня програма та її зміни представлені на веб – сторінці ЗВО, кафедри лісового і аграрного менеджменту (<https://surl.li/cyfeth>). Опис діючої ОП Агрономія представлено також на цій же сторінці з переліком нормативних та вибірових компонент (<https://surl.li/lsufnl>). Загальний обсяг ОП «Агрономія» за спеціальністю 201 «Агрономія» для першого рівня вищої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, тобто відповідає вимогам п. 4 статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Згідно з ОП передбачено виділення обов'язкових компонент (177 кредитів або 75%) та компоненти вільного вибору студента (60 кредит або 25%). Перелік вибірових компонент фахового спрямування є досить широким – 20 дисциплін, які додатково забезпечують формування професійних компетентностей. Обсяг кожної освітньої компоненти є кратним 3 кредитам ЄКТС, а відношення аудиторної роботи до самостійної становить $\frac{1}{3}$ до $\frac{2}{3}$. Обсяг освітньої програми відповідає Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство, який був затверджений наказом 19 Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 №1069 (зі змінами Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 р. № 1339) (<https://surl.li/wonsrd>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОП має чітку структуру, містить необхідні обов'язкові та вибірові складові, ОК становлять логічну взаємопов'язану систему (<https://surl.li/lsufnl>). До обов'язкових ОК віднесено 6 компонент (ОК1-6) з циклу загальної підготовки (21 кредит); 36 компонент (ОК7-39) з циклу теоретичної професійної підготовки (144 кредити), в т.ч. до ОК включено дві курсові роботи (ОК37-38) по 3 кредити, кваліфікаційна робота (9 кредитів). До ОК циклу практичної підготовки включено навчальну (ОК40, 3 кредити) та виробничу практики (ОК41-9 кредити), що відповідає вимогам Стандарту та змісту ОП. Практики відбуваються після засвоєння теоретичної частини дисциплін (<https://surl.li/skoeiw>; <https://surl.li/gkiunh>). Попередні ОК забезпечують необхідні попередні знання та навички для засвоєння наступних ОК: ОК10 Ботаніка, ОК14 Фізіологія рослин, ОК15 Агрометеорологія викладаються в 1-2 семестрах, перед вивченням ОК20 Рослинництво, ОК22 Плодівництво, ОК23 Овочівництво, ОК 25 Кормовиробництво та луківництво, які викладаються в 4–8 семестрах. Аналіз силабусів обов'язкових та вибірових дисциплін (<https://surl.li/gfpxov>), щодо змісту ОК дозволяють стверджувати, що теми, завдання, оцінювання, сучасність матеріалу, забезпечують отримання результатів навчання, які необхідні для формування ПРН. В матрицях вказано відповідність досягнення заявлених в ОП програмних компетентностей та ПРН через обов'язкові компоненти ОП, а ВОК забезпечують поглиблення знань та сформованих ЗК, СК та ПРН. Зміст ОП забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей завдяки обов'язковим дисциплінам циклу загальної підготовки: ОК 1 Українська мова, ОК2 Іноземна мова, ОК3 Історія України, ОК4 Історія української культури, ОК5 Політологія, ОК6 Філософія. За вивчення цих дисциплін здобувачі ОП досягають ПРН, що передбачають їх готовність до самостійного аналізування та визначення закономірностей суспільних процесів. «Фізична культура» винесена в поза аудиторне навантаження, відповідно до Наказу щодо Планування обсягу навчальної роботи (<https://surl.li/vedbke>). На сторінці кафедри фізкультури (<https://kfv.pnu.edu.ua/>) є перелік факультативних занять (<https://kfv.pnu.edu.ua/fakultatyvy/>) для студентів 1 – 2 курсів на 5 – 6 парах. Згідно з матрицею забезпечення ПРН компонентами ОП «Агрономія» 2024 року, обов'язкові ОК у сукупності дозволяють досягти заявлених ПРН (<https://surl.li/lsufnl>) ЕГ вважає за доцільне збільшення кількості навчальних практик та введення до ОП окремої дисципліни, яка б забезпечувала формування ЗК 8 та ПРН 16, які формуються в сукупності за рахунок ОК17-19, ОК22-24, ОК 26, ОК40-42 та вибірових компонент. В матрицях є деякі невідповідності щодо забезпечення ЗК, СК та ПРН окремими ОК Матриці в Стандарті, що потребує уточнення. На вимогу статті 101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» необхідно ввести базову загальновійськову підготовку в проект ОП на 2025 – 2026 н.р.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Експертна група, здійснивши аналіз ОП, встановила, що її теоретичний і практичний зміст за змістом, метою ОП повністю відповідає предметній області спеціальності «Агрономія» та відповідає Стандарту вищої освіти першого рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. Перелік дисциплін ОП дозволяє досягти поставлених цілей, забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців з агрономії. Представлений перелік дисциплін, силабуси дисциплін (<https://surl.li/gfpxov>) розкривають зміст дисциплін, які забезпечують формування фахових компетентностей, що повністю відповідають предметній області

спеціальності «Агрономія». Так, до переліку дисциплін з циклу професійної підготовки включені агрономічні базові дисципліни: ОК18 Землеробство, ОК20 Рослинництво, ОК21 Агрохімія, ОК25 Кормовиробництво та луківництво, ОК33 Селекція і насінництво польових культур; ОК 17 Механізація, електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва. Виробництво продукції рослинництва неможливе без вміння оцінити умови зовнішнього середовища, в якому працює агроном, для формування відповідних фахових компетентностей до ОП включені дисципліни: ОК15 Агrometeorолрія, ОК 16 Ґрунтознавство з основами геології, ОК 24 Екологія (за фаховим спрямуванням) Окремий блок дисциплін присвячений системі захисту культур від патогенних об'єктів: ОК30 Сільськогосподарська ентомологія, ОК31 Сільськогосподарська фітопатологія, ОК19 Гербологія, ОК34 Агрофармокологія. З врахуванням особливостей регіону до ОП включено ОК35 Система застосування добрив в умовах західного регіону. Теоретичною основою вивчення базових професійно спрямованих дисциплін є: ОК10 Ботаніка, ОК 13 Загальна генетика, ОК14 Фізіологія рослин, ОК36 Насіннезнавство Методи, методики викладання, практичної підготовки, наукових досліджень, які вказано в силабусах дисциплін і обговорені при зустрічах в фокус-групах, широко використовуються при підготовці фахівців повністю відповідають предметній області агрономії. Тематики кваліфікаційних робіт (<https://surl.li/kmlsk>; <https://surl.li/liaixh>), визначенні об'єкти, предмет та завдання відповідають предметній області агрономія.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

У ПНУ є необхідна нормативна база, що є підґрунтям формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів (ІОСЗ), із врахуванням здібностей, інтересів і вподобань та регламентується «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ПНУ ім. В. Стефаника права на вільний вибір освітніх компонент» (<https://surl.li/uyoujb>). Структура ОП (<https://surl.li/lufnl>) передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувача (ІТЗ) відповідно до змісту дисциплін, силабусів (<https://surl.li/gfpxov>). ОК за вибором здобувача передбачені в обсязі 25% (60 кредитів) загальної кількості кредитів (240 кредитів) з варіативної складової навчального плану ОП. Здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати ОК, з інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником факультету, завідувачем кафедри та гарантом. В ПНУ щороку формується 3-рівневий каталог вибіркових освітніх компонент: перший – каталог ОК загальноосвітнього спрямування (каталог 1); другий – каталог ОК спеціальності або галузі знань, за якими ведеться освітня діяльність ОП (каталог 2); третій – каталог ОК освітньої програми (каталог 3). Внесені до Каталогу ОК мають повне інформаційне та методичне забезпечення, необхідне для їх засвоєння. Вибір ОК з Каталогу здобувачами першого рівня вищої освіти здійснюється на наступний навчальний рік. Процедура вибору ОК із Каталогу реалізується через спеціалізовану інформаційну систему Університету та включає такі етапи: 1) до 01 березня здобувачі ознайомлюються зі змістом ОК; 2) до 01 квітня здобувачі здійснюють вибір ОК. Мінімальна кількість здобувачів для в навчальній групі для вивчення вибіркової ОК становить не менше 12 осіб. У разі неможливості формування навчальної групи для вивчення ОК, здобувачам надається можливість або здійснити повторний вибір – приєднавшись до вже сформованих навчальних груп, або опановувати обрану ОК індивідуально з використанням змішаної форми навчання та індивідуальних консультацій. ЄГ відмічено досить широкий перелік вибіркових ОК передбачених ОП, які додатково забезпечують формування як загальних так і спеціальних (фахових) компетентностей – 33 дисциплін. ІТЗ також формується через практичне навчання, яке в ПНУ регламентується Положенням про організацію та проведення практики у ПНУ (surl.li/njnpmm) і передбачає можливість обирати бази практик, теми курсових робіт за індивідуальною доцільністю; скористатися програмою академічної мобільності. Студент має право на навчання за індивідуальним графіком у випадку працевлаштування за фахом відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком...» (<https://surl.li/klhnpk>). Студенти вносять пропозиції щодо удосконалення ОП під час опитувань та зустрічей з робочою групою. За спілкування ЄГ з фокус-групою «Здобувачі вищої освіти» встановлено, що їм належним чином забезпечена можливість ІОТ в університеті.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Освітньою програмою та навчальним планом передбачено практичну підготовку здобувачів, що є невід'ємною та обов'язковою складовою підготовки фахівців за даною ОП. Заклад працює у напрямку розширення зв'язків з виробництвом для забезпечення практичної підготовки студентів, моніторингу ринку праці. Практичне навчання в ПНУ регламентується Положенням про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://surl.li/njnpmm>), Практична підготовка здобувачів реалізується шляхом проведення практичних, лабораторних занять, проведення навчальних та виробничих практик. Навчальним планом ОП передбачено 12 кредитів на практики: 3 кредити на ОК 40 Навчальна практика (<https://surl.li/nylvit>) та 9 кредитів на ОК 41 Виробнича практика (<https://surl.li/fhfnmp>). З науково-дослідними установами, сільськогосподарськими підприємствами є довготривалі та строкові угоди щодо навчально-наукової співпраці. Під час проведення «Відкритої зустрічі», старший науковий співробітник, завідувач лабораторії рослинництва Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Карпатського регіону НААН Галина КУНИЧАК відмітила плідну співпрацю з кафедрою в реалізації практичної підготовки здобувачів ОП. Також під час проведення зустрічей з фокус-групами «Стейкхолдери», «Випускники», «Відкрита зустріч» було відмічено, що випускники ОП «Агрономія» користуються великим попитом на ринку праці, що свідчить про здобуті ними компетентності, потрібні для подальшої їх професійної діяльності. працевлаштовуються Під час зустрічі з фокус-групою роботодавців та випускників ЄГ отримала підтвердження тісної співпраці роботодавців в площині

рекомендацій щодо покращення ОП, забезпечення базами практик здобувачів. ЕГ рекомендує більш широко залучати роботодавців до освітнього процесу, особливо в умовах військового стану та розширювати коло практиків-лекторів, які викладають на ОП. ЕГ рекомендуємо покращити практичну підготовку здобувачів шляхом розширення спектру навчальних практик з профільних дисциплін, зокрема Рослинництво, Землеробство, Ботаніка, тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (soft skills). ОП, відповідно до Стратегії розвитку ПНУ на 2020-2027 рр. (<http://surl.li/xrvqny>) та концептуальних підходів щодо національно-патріотичного виховання в системі освіти України, передбачає формування ЗК серед яких соціальні навички, які сприяють успішній професійній самореалізації. За вивчення компоненти ОК з Історія України, ОК4 Історія української культури, ОК5 Політологія, ОК6 Філософія, формуються соціальні навички щодо здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу формується як за вивчення дисциплін загального циклу (вища математика, хімія, фізика з основами біофізики), так і спеціальних дисциплін: ОК32 Інформаційні системи технологій в галузі аграрних наук, ОК 15 Агрометеорологія, ОК12 Основи наукових досліджень в агрономії. Здобуття мовних компетентностей достатніх для висвітлення результатів своєї роботи, спілкування під час конференцій українською та іноземною мовою, забезпечується вивчення ОК1 Українська мова (за професійним спрямуванням); ОК2 Іноземна мова, а також при спілкуванні в English Speaking Club (<http://surl.li/qxtfh>). Запропоновані вибіркові ОК з загальноуніверситетського каталогу сприяють набуттю соціальних навичок, що підвищує їх професійну конкурентоспроможність на ринку праці. Під час інтерв'ювання фокус-груп ЕГ відзначила, що формування навичок soft skills забезпечується і під час проходжень виробничої практики здобувачами на профільних підприємствах регіону; під час захисту виробничої практики у здобувачів розвиваються ораторські навички. Надаючи студентам можливість обирати дисципліни, в них розвивається відповідальність за власний вибір, більш освідомлений підхід до вивчення обраного, що спонукає до розвитку самостійності. Здобувачі розвивають навички комунікації, креативності, емоційний інтелект, уміння формувати власну думку, презентаційні навички та інші шляхом участі в міжнародних та всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах, Днях поля тощо. Додатково соціалізації сприяють позааудиторні активності: участь у громадських заходах, конференціях, спортивних змаганнях, художній самодіяльності; регулярне спілкування з кураторами академічних груп, Студенти здобувають і демонструють soft skills у благодійних та волонтерських проектах (<http://surl.li/eovxbs>), співпрацюють в молодіжному центрі «PARAGRAPH» (<http://surl.li/jufzew>). Здобувачі мають змогу навчатися на військовій кафедрі (<https://kvp.pnu.edu.ua>). Під час зустрічі зі здобувачами освіти та студентським самоврядуванням ЕГ відмітила їх активність та лідерські якості. ОП дозволяє здобувачам сформувати соціальні навички, які визначаються стандартом Вищої освіти. Зміст ОП сприяє набуттю здобувачами таких соціальних навичок, що корелюють зі спеціальністю.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг окремих ОК відповідає законодавству та програмним результатам навчання, регулюється також «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://surl.li/tiqhup>). Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових компонент становить 177 кредит (1980 годин, 75%). Вибіркові дисципліни складають 60 кредитів або 25%. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента регламентується навчальним планом і складає 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення навчальної дисципліни. Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Графік навчального процесу в ПНУ є наскрізним для всіх факультетів, в т.ч і канікули для всіх факультетів заплановано однаково. Однак для підготовки фахівців з агрономії більш доцільним є часткове зміщення канікул з літнього періоду на зимовий, що забезпечить проведення практичних робіт за фаховими дисциплінами на дослідних колекціях, які знаходяться на території Ботанічного саду ПНУ <https://surl.li/dlvrtq>. Навчальні заняття в Університеті проводяться за електронним розкладом «ПС-Розклад» АСУ «Деканат» і може бути динамічним. Обсяг освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів, відповідно до навчального плану за ОП (<https://surl.li/skoeiw>; <https://surl.li/gkiunh>) та спілкування з фокус-групами.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Структура ОП «Агрономія» забезпечує її практикоорієнтованість. ОП «Агрономія» та навчальним планом передбачені Навчальна практика з дисципліни «Ґрунтознавство з основами геодезії» обсягом в 3 кредити (ОК 40) та Виробнича практика – 9 кредити (ОК 41). Загальний обсяг практик складає 12 кредитів і за часом вони розподілені таким чином, що здобувачі проходять практичне навчання в період активних технологічних процесів в агрономії і

формують практико орієнтовані загальні та спеціальні компетентності. Практикоорієнтованість ОП також чітко відслідковується за значної кількості практичних робіт, які є складовою навчального часу за вивчення дисциплін. В той же час ЕГ рекомендує розширення спектру навчальних практик по базовим агрономічним дисциплінам – зокрема з Рослинництва, Землеробства, Ботаніки, можливо за рахунок скорочення часу на проведення контролю за самостійною роботою – біля 3 – 4 тижнів щороку (<https://surl.li/skoeiw>; <https://surl.li/gkiunh>), що буде достатнім для проведення навчальних практик. Підготовка здобувачів вищої освіти на даній освітній програмі за дуальною формою навчання не здійснюється.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

В ПНУ значна увага приділяється набуттю здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку (ЦСР), які було проголошено в резолюції Генеральної Асамблеї ООН (<https://surl.li/rvypjr>) та визначених Указом Президента України №722 (<https://surl.li/xhndii>). Компетентності формуються за рахунок освітньої складової ОП, наукової роботи, соціальних заходів, тощо. Щороку в ПНУ проводиться аналізування результатів досягнення ЦСР та оприлюднюються на сайті «Звіти зі сталого розвитку» (<https://surl.li/uihbww>; <https://surl.li/odxsxb>). ОП «Агрономія» забезпечує набуття здобувачами загальних та спеціальних компетентностей, направлених на досягнення ЦСР, прямо або опосередковано для всіх визначених 17 ЦСР: в повній мірі забезпечує формування компетентностей безпосередньо направлених на досягнення ЦСР 1,2, 4, 9,13,15; частково – ЦСР 6,7,12,14 та опосередковано – ЦСР 3, 5,8,10,16,17. Зокрема на ЦСР 1. «Подолання бідності» значна увага акцентується при вивченні ОК 29 «Економіка, підприємництво, менеджмент сільськогосподарського виробництва», розвиток підприємницьких здібностей випускників ОПП сприятиме розвитку малого та середнього бізнесу. ЦСР 2. «Подолання голоду» всі обов'язкові освітні фахові компоненти (ОК 20, ОК 22, ОК23, ОК 25, ОК33-36, та вибіркові фахові компоненти) забезпечують формування компетентностей спрямованих на досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталого розвитку. ЦСР 12 «Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва – один із основних акцентів ОП – виробництво екологічно безпечної продукції рослинництва. Обов'язкові дисципліни циклу загальної підготовки ОК3 – ОК6 забезпечують формування компетентностей, які сприяють досягненню ЦСР 5, 10,11,16. Університет через свої дії та соціалізацію здобувачів забезпечує формування у них відповідних компетентностей та досягнення ЦСР: подолання бідності – студенти отримують соціальні стипендії, стипендію Фундації Лозинських для студентів з соціально незахищених сімей; стипендії Інституту Східних досліджень. Проводяться благодійні акції, в яких активну участь приймають здобувачі ОП «Агрономія». Подолання голоду: університет дбає про якісне харчування працівників та здобувачів шляхом налагодження належного рівня громадського харчування, а також сприяє розвитку інноваційних технологій у агрономії через роботу дендропарку «Дружба»; проходить щорічна акція «Великодній кошик», в якій активну участь приймають студенти ОП Агрономія. Міцне здоров'я. Науковці та студенти проводять актуальні наукові дослідження, конференції, пов'язані з боротьбою з ожирінням та подолання діабету, а також продовження тривалості життя населення. В університеті активно підтримується і розвивається 15 видів спорту, серед яких бадмінтон, вільна боротьба, волейбол, баскетбол, бокс, легка атлетика, а також спортивні секції для викладачів і студентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Обсяг освітньої програми відповідає Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство та підкритерію 2.1. Структура, зміст ОП є логічною, освітні компоненти в сукупності дають можливість досягти заявленої мети, ЗК, СК, ПРН, що повністю узгоджується з підкритерієм 2.2. Теоретичний і практичний зміст, мета ОП повністю відповідає предметній області спеціальності «Агрономія», Стандарту вищої освіти першого рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. Перелік дисциплін ОП дозволяє досягти поставлених цілей, забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців з агрономії (підкритерій 2.3). У ПНУ є необхідна нормативна, матеріально - технічна база, та насичення ОП для реалізації формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів (ІОСЗ), що повністю корелює з вимогами підкритерію 2.4. ОП та навчальним планом передбачено практичну підготовку здобувачів, що є невід'ємною та обов'язковою складовою підготовки фахівців спеціальністю Агрономія. Заклад працює у напрямку розширення зв'язків з виробництвом для забезпечення практичної підготовки студентів, моніторингу ринку праці, що повністю гармонізується з вимогами підкритерію 2.5. ЕГ відмітила активність та лідерські якості здобувачів за освітньою програмою. Освітня програма забезпечує формування соціальних навичок, які визначаються стандартом та корелюють зі спеціальністю (під критерій 2.6). Обсяг окремих ОК відповідає законодавству та програмним результатам навчання, тижневе навантаження відповідає реальному навантаженню, що узгоджується з підкритерієм 2.7. Структура ОП «Агрономія» забезпечує її практикоорієнтованість (підкритерій 2.8). В ПНУ значна увага приділяється набуттю здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку як через освітню складову так і через різні види активностей, зокрема благодійні акції, волонтерство (підкритерій 2.9). Зважаючи на узгодженість підкритеріїв 2.1 – 2.9 та їх відповідність якісним вимогам, освітньо професійна програма «Агрономія» відповідає рівню В за Критерієм 1 з несуттєвими недоліками, які можуть бути усунуті в короткий термін

Недоліки

За Критерієм 2 виявлені несуттєві недоліки, які швидко можуть бути усунені шляхом доопрацювання впродовж короткого періоду. Потребують доопрацювання окремі силабуси зокрема щодо оновлення списку рекомендованої літератури, більш широке включення до рекомендованої літератури джерел іноземних авторів, друкованих праць НПП. Графік навчального процесу в ПНУ є наскрізним і однаковим для всіх факультетів, Однак для підготовки фахівців з агрономії більш доцільним є скорочення канікул в літній період і збільшення в зимовий, що забезпечить можливість проведення практичних робіт за фаховими дисциплінами на дослідних колекціях, полях, які знаходяться на території Ботанічного саду ПНУ та що підвищить якість підготовки.

Рекомендації

ЕГ рекомендує розширення спектру навчальних практик з базових агрономічних дисциплін – зокрема з Рослинництва, Землеробства, Ботаніки, можливо за рахунок скорочення часу на проведення контролю за самостійною роботою – біля 3 – 4 тижнів щороку (<https://surl.li/skoeiw>; <https://surl.li/gkiunh>), що буде достатнім для проведення навчальних практик. Для підготовки фахівців з агрономії також більш доцільним є часткове зміна графіку навчального процесу, зокрема перенесення частини канікул з літнього періоду на зимовий, що забезпечить проведення практичних робіт за фаховими дисциплінами на дослідних колекціях, полях, які знаходяться на території Ботанічного саду ПНУ, в період активної вегетації культур та технологічного догляду за ними. На вимогу статті 101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» необхідно ввести базову загальновійськову підготовку в проєкт ОП на 2025 – 2026 н.р. та оприлюднити його на сайті. Рекомендує більш широке залучення роботодавців до освітнього процесу та розширення кола практиків-лекторів, які викладають на ОП. Рекомендуємо розвивати дуальну форму освіти завдяки активній співпраці з роботодавцями та зацікавленості здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Прийом здобувачів на ОП здійснюється відповідно до «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ПНУ», який щорічно оновлюється і оприлюднюється на сайті у розділі «Вступникам» (<http://surl.li/omjpsl>). Правила прийому не містять дискримінаційних положень. В університеті на високому рівні підтримуються питання етики та шанобливого ставлення до прав та гідності кожного учасника освітнього процесу. Неприпустимим є прояв дискримінації за різними ознаками. Серед студентів – 53% – жінки та 47% чоловіки (<https://surl.li/uihbww>; <https://surl.li/odxsxb>). Конкурсний відбір здійснюється за результатами вступних випробувань у формі НМТ або ЗНО та мотиваційних листів. До участі в конкурсі для здобуття вищої освіти допускаються особи, які здобули ПЗСО або НРК5 (<https://admission.pnu.edu.ua/pravya-pryjomu-2/>). У дод. 4 до Правил прийому для розрахунку конкурсного балу визначені вагові коефіцієнти для відповідних предметів НМТ 2024, 2022-2023 та ЗНО 2021 з урахуванням особливостей ОП (<http://surl.li/knypxv>). Конкурсний відбір проводиться на умовах загального і відкритого доступу. Варто звернути увагу на своєчасність оприлюднення проєкту та затвердженої ОП на сайті університету. Правила прийому на навчання за освітньою програмою «Агрономія» укладені відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти і є чіткими, зрозумілими та добре структурованими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за освітньою програмою в цілому враховують її особливості. Спеціальність 201 «Агрономія» входить до переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка. На основі отриманої інформації від здобувачів, НПП, з оприлюднених документів на офіційному сайті можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

В Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Питання щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах, урегульоване в університеті за «Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці» (<http://surl.li/hjlhxn>) і «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу...» (<http://surl.li/doxqlx>). Визнання відбувається у випадках, коли здобувачів освіти переводять або поновлюють на навчання, зараховують на базі попереднього освітнього рівня і виникають розбіжності між ОП, яку обирає для навчання вступник, і тією, яку він уже освоїв, або додатком до диплома за здобутий освітній рівень. Такі розходження вважають академічною різницею, що є показником академічної заборгованості здобувачів освіти. «Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці» університет визначає процедуру визначення академічної різниці та перезарахування ОК для здобувачів вищої освіти всіх форм навчання, які переводяться з інших ЗВО, бажають навчатися на наступному освітньому рівні або одночасно за двома освітніми програмами, продовжують навчання після академічної відпустки, поновлюються на навчання після відрахування (<http://surl.li/stzrrf>). Для прикладу, у 2022 р. вступникам на рівень вищої освіти бакалавра за вказаною програмою Левіцькому В., Слиньку І., Пиріг Д. було перезараховано ОК «Іноземна мова», «Овочівництво», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Філософія» з урахуванням кількості кредитів по дисциплінам – була більшою або рівнозначною, що й у ОП. Іншим випадком є те, що здобувач освіти уже атестований із окремих ОК, де навчався, і має право на перезарахування таких компонентів у ЗВО, де продовжує навчання (<http://surl.li/stzrrf>). Процес перезарахування результатів навчання проводиться на підставі ОП відповідної спеціальності й академічної довідки або додатку до документа про здобуту освіту. Консультативний супровід і підсумковий об'єктивний контроль знань забезпечує кафедра, за якою закріплені ОК (<http://surl.li/stzrrf>). За спілкування з фокус-групою студентів та студентським самоврядуванням була отримана інформація щодо відсутності у студентів ОП досвіду участі в програмах мобільності. Активізувати участь НП та студентів ОП в програмах міжнародної академічної мобільності, зокрема підвищення кваліфікації, стажування, навчання, участь у наукових конференціях та міжнародних проєктах.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Право на здобуття неформальної освіти та визнання її результатів забезпечує «Положення про визнання результатів навчання...» в університеті (<http://surl.li/zgdgzw>). Цим положенням визначено процедуру зарахування результатів здобуття неформальної освіти, але без присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за різними рівнями, водночас може завершуватися присвоєнням професійних або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Видами неформальної освіти є професійні курси, тренінги, дистанційна освіта, професійні стажування і ін. Для визнання результатів неформального навчання здобувач освіти подає заяву, ідентифікує задекларовані у письмовій формі результати неформального навчання для перевірки, пройти оцінювання задекларованих результатів навчання й отримати рішення про визнання та зарахування відповідних компонентів ОП. Затвердження результатів неформальної освіти відбувається в кредитній системі. Зарахування кредитів – визнання кредитів, присвоєних за результатами навчання в рамках неформальної освіти. Затвердження результатів неформальної освіти здійснює декан факультету на підставі висновку експертної комісії відповідної кафедри. Здобувачі можуть брати участь в дистанційних курсах, тренінгах (Prometheus, Coursera, EdEra ...). У ПНУ функціонують платформи для неформальної освіти: Центр інноваційних освітніх технологій (<https://ciot.pnu.edu.ua>), проєктно-освітній центр «Агенти змін» (<http://surl.li/nazwc>), Paragraph (<https://paragraph.if.ua/about>), стратегічними напрямками роботи якого є підтримка молодіжних ініціатив, неформальна, громадянська освіта та змістовне дозвілля підростаючої молоді. Студенти, які навчаються на ОП «Агрономія» (Карбівський А., Левіцький В., Лапка Ю. та інші) активно використовують можливість навчання на різних онлайн-платформах, що підтверджується відповідними сертифікатами (<http://surl.li/drgxzb>) проте із заявою про визнання результатів навчання за неформальною освітою не зверталися.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ констатує загальну відповідність критерію доступності до освітньої програми та визнання результатів навчання. В ЗВО забезпечено відкритий доступ до освітньої програми через добре структурований офіційний сайт Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника та інші інформаційні ресурси (Facebook, twitter, instagram, youtube, linkedin). ПНУ створив рівні та прозорі умови для вступу, які не містять дискримінаційних ознак. Правила прийому чіткі та зрозумілі, добре структуровані. В правилах прийому враховуються особливості освітньої програми «Агрономія». Розроблена нормативна база щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом

неформальної та/або інформальної освіти; визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Освітня програма «Агрономія» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4. Зважаючи на релевантність викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питому вагу окремих підкритеріїв у підсумковій оцінці, освітньо-професійна програма «Агрономія» за першим рівнем вищої освіти в цілому відповідає вимогам Критерію 3 за рівнем В з недоліками, що не є суттєвими.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Варто звернути увагу на своєчасність оприлюднення проєкту та затвердженої ОП на сайті університету. Здобувачі інформовані щодо можливості академічної мобільності та існування процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте мало цим користуються. Інформація є присутньою у відкритому доступі, а тому недолік не є суттєвим

Рекомендації

Рекомендуємо здійснювати на постійній основі інформування здобувачів вищої освіти щодо програм академічної мобільності; переглянути існуючі проєкти академічної мобільності та активізувати пошук та участь в міжнародних програмах академічної мобільності здобувачів, які передбачають як освітню складову так і можливість проведення наукових досліджень.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Організація освітнього процесу та розробка основних документів із організації освітнього процесу у ЗВО регламентується Положенням про організацію освітнього процесу, що відповідає законодавству (<http://surl.li/ulkysz>). Методи, засоби та технології навчання і викладання є диференційованими для різних освітніх компонентів та форм діяльності. Вони викладені в силабусах, які розміщені на сайті кафедри лісового і аграрного менеджменту (<http://surl.li/wpxiox>). У процесі підготовки фахівців за ОП «Агрономія», відповідно до інформації наведеної в ОП, навчальному плані та у табл. 3 відомостей самооцінювання, використовуються наступні форми навчання: лекції (вербальні, мультимедійні, інтерактивні, екскурсії, гостьові); лабораторні роботи, практичні та семінарські заняття; самостійна робота з виконанням індивідуальних контрольних робіт; практична підготовка, а також підготовка та захист кваліфікаційної роботи. Проявом академічної свободи НПП є використання ними диференційованого підходу щодо вибору методів та технологій викладання залежно від мети та ПРН освітнього компонента. Так широко використовують пояснювально-ілюстративний і дослідницький методи (організація пошукової роботи, розв'язання практичних задач, проведення науково-дослідницької діяльності), комунікації (ведення діалогу та диспуту, рольові ігри), стимулювання і мотивації (проєктування і моделювання ситуацій, кейс-методи), комп'ютерні і мультимедійні методи як форми дистанційного навчання (лекції-презентації з використанням платформи дистанційного навчання та програм для створення відеоконференцій Zoom та Google Meet). На реалізації академічної свободи та студентоцентрованого підходу під час зустрічей з ЕГ акцентували увагу представники менеджменту ЗВО та академічний персонал. В даному аспекті проявом студентоцентрованого підходу є не тільки використання найбільш відповідних форм навчання і викладання, а й передбачена гнучкість методів контролю (усні та письмові опитування, можливість тестування у дистанційному форматі), можливість здійснення вільного вибору та формування власної освітньої траєкторії, як то вільний вибір освітніх компонентів, тематики курсових робіт, баз практик, теми та керівника наукової та кваліфікаційної роботи тощо. ЕГ з'ясувала, що згідно з представленими на сайті результатами опитувань здобувачів вищої освіти, більшість здобувачів задоволені якістю організації освітнього процесу (<http://surl.li/qimoh>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

На сайті кафедри лісового і аграрного менеджменту (<https://kag.pnu.edu.ua>) постійно у загальному доступі розміщені графік навчального процесу та консультацій викладачів (<https://surl.li/gyufdu>), розклад занять (<https://surl.li/lfvagl>), рекомендації щодо дій у разі виникнення загрози або надзвичайної ситуації (<https://surl.li/lkncjv>). На сайті кафедри наявне посилання на платформу дистанційної освіти та електронний журнал (<https://surl.li/ihbhig>). Доступ до ОПП (<https://surl.li/riuvzs>), навчальних планів (<https://surl.li/vkrirl>), силабусів ОК за ОПП 2019 (<https://surl.li/jtxxmg>), ОПП 2022 (<https://surl.li/ajhegn>) та ОПП 2024 (<https://surl.li/ldfbho>), каталогу вибіркових ОК (<https://surl.li/ajdltr>), а також до методичних рекомендацій (<https://surl.li/rpggti>) є вільним і відкритим для ЗО. ЕГ відмічає наявність на сайті кафедри таких важливих елементів інформування ЗО щодо організації та змісту освіти як інформаційні матеріали щодо самостійної роботи студентів (<https://surl.li/vpfsyz>), процедури проведення практик (<https://surl.li/ojggjk>), програмових вимог до екзамнів для усіх ОК (<https://surl.li/bolzhy>), тематики курсових (<https://surl.li/cbcyre>) та дипломних робіт (<https://surl.li/vbgatg>). До інтерактивного методу інформування можливо віднести студентський путівник (<https://surl.li/arplds>). Іншим способом інформування ЗО є безпосереднє спілкування із колективом кафедри та іншими НПП, що викладають на ОПП. Функціонує інститут кураторства (<https://surl.li/cqaogx>) – від самого початку освітнього процесу відбувається інформаційний супровід ЗО. Ознайомленню ЗО із особливостями освітнього процесу, порядком та критеріями оцінювання присвячено до 8 годин лекційних занять у першому семестрі ОК26 Введення до майбутньої професії (<https://surl.li/vblfku>). Також кожен викладач на першому занятті інформує ЗО щодо порядку та критеріїв оцінювання усіх видів робіт в межах ОК, що було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами та академічним персоналом. Поєднання вербальної (пояснення викладача) та наочної/інтерактивної (сайт) форм інформування забезпечують значну ефективність, оскільки в першому випадку ЗО мають можливість отримати відповіді на свій запит, а в другому – мати завжди доступ до необхідної інформації. ЕГ відзначає, що у силабусах наведені мета та цілі ОК, компетентності та ПРН, обсяг та короткий тематичний зміст ОК, система оцінювання та форма підсумкового контролю, інформація про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливість зарахування результатів неформальної освіти, список рекомендованої літератури. У силабусах окремих ОК не наведені теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальних завдань, інформаційні ресурси в Інтернеті. У більшості силабусів відсутня схема нарахування балів, а рекомендована література наведена без зазначення основної та допоміжної. Наявність цих складових у силабусі регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання з науково-дослідною діяльністю ЗО на ОП відбувається відповідно до Положення про організацію наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (<https://surl.li/iemxyu>). Науково-дослідна робота, що включена в графік навчального процесу, полягає у проходженні практичних і лабораторних занять, виробничої практики з елементами дослідницького характеру, виконанні курсових і кваліфікаційної роботи. Під час реалізації ОП НПП використовують результати власних досліджень, проведених в межах наукової роботи кафедри (<https://surl.li/xaacre>). ЕГ з'ясувала, що наукова робота ЗО, яка не включена в графік навчального процесу, виконується індивідуально поза графіком навчального процесу та має наступні форми: ЗО є авторами або співавторами наукових статей, тез доповідей на наукових конференціях (<https://surl.li/nxzsjk>); ЗО є учасниками (призерами) наукових конференцій (<https://is.gd/yM6Lpg>), конкурсів студентських наукових робіт Всеукраїнського (<https://is.gd/GlC5Lo>) та міжнародного рівня (<https://surl.li/awerro>), а також Всеукраїнських студентських олімпіад. Окрім Наукових лабораторій ЗВО (зустріч з викладачами, огляд матеріальної бази), наукової школи (<https://surl.li/cohhhz>) та наукових гуртків кафедри (<https://surl.li/xidzqv>), до наукової роботи ЗО залучено зовнішню наукову установу – Прикарпатську державну сільськогосподарську дослідну станцію Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН. Наукова діяльність ЗО кафедри визначається тематикою за такими актуальними напрямками: 1. Система заходів із формування агробіоценозів на еродованих землях, вилучених з інтенсивного обробітку під природні кормові угіддя (на консервацію) у західному регіоні України; 2. Наукові основи та сучасні системи організації кормовиробництва на осушених землях Передкарпаття; 3. Заходи запобігання негативного впливу екстремальних кризових ситуацій на природно-ресурсний потенціал агроєкосистем Карпатського регіону України. З метою оприлюднення результатів наукових досліджень в ЗВО існують наукові інформаційні ресурси (збірники наукових праць, наукові журнали та інше) (<https://surl.li/lpkbpj>), одним з них є Збірник студентських наукових праць (<https://surl.li/aagwyi>), в якому публікувалися ЗО (<http://surl.li/iahszw>). Попри те, що публікаційна активність ЗО зростає за період 2022-2024 рр. (<https://surl.li/nxzsjk>), ЕГ звертає увагу на те, що студенти не залучені до публікацій у фахових виданнях, відсутні відомості про залучення ЗО в якості співвиконавця на платній або безоплатній основі у держбюджетній або госпдогосподарській темі, виконання наукового гранту або участі у якості співавтора охоронних документів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Процедура розробки, оновлення та затвердження змісту ОК в ЗВО регламентується Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>). Аналіз змісту ОК відбувається на засіданнях кафедри, науково-методичній комісії факультету, а підставами для оновлення змісту ОК є внесення змін до стандарту спеціальності та нормативних документів ЗВО. Перегляд та оцінювання змісту освітніх компонентів ОП має відбуватися з урахуванням результатів опитування здобувачів та інших стейкхолдерів. Структура силабусів ОК не дозволяє в повній мірі оцінити зміни в середині освітнього компонента,

оскільки представляє лише теми лекцій, а питання, що розглядаються на ній (план лекційного заняття) не наводиться. Так, наданий протокол засідання кафедри № 9 від 24 квітня 2024 р. (<https://surl.li/tdsbaz>) підтверджує участь стейкхолдерів у формуванні ОПП та наповнення ОК, однак урахування пропозиції Куничак Г.І. (старший науковий співробітник Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН) щодо зосередження уваги на необхідності посиленні питання біологізації рослинництва (<https://surl.li/paradu>) та землеробства (<https://surl.li/eknnnj>) не відображаються у силабусі. Відповідно до принципів академічної свободи, НПП здійснюють оновлення змісту та наповнення ОК з власної ініціативи. Підставами для таких змін є підвищення кваліфікації викладачів (фахові та педагогічні); розробка ними нових навчально-методичних матеріалів; необхідність врахування результатів їх наукової діяльності; врахування розвитку матеріально-технічної бази кафедри та факультету; спілкування зі ЗО, роботодавцями та випускниками ОП. У відомостях самооцінювання наведено приклади оновлення ОК12 Основи наукових досліджень в агрономії, ОК25 Кормовиробництво та лукивництво та ОК26 Введення до майбутньої професії на основі стажувань, що пройшли НПП відповідальні за реалізацію ОК. Зміни підтверджено введенням зазначених тем у силабуси відповідних ОК (<https://surl.li/jdgtnp>, <https://surl.li/blvpjy>, <https://surl.li/vblfku>). Після порівняння силабусів ОК за ОПП 2019 (<https://surl.li/jtxxmg>), ОПП 2022 (<https://surl.li/ajhegn>) та ОПП 2024 (<https://surl.li/ldfbho>) ЕГ дійшла висновку, що їх переважна більшість дійсно змінюються в частині оновлення рекомендованої літератури та включають наукові публікації НПП останніх років. Але необхідно відмітити переважну відсутність англомовних джерел провідних світових видавництв у списках рекомендованої літератури.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Складовою частиною стратегії розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2020-2027 рр. є Стратегія інтернаціоналізації університету (<https://is.gd/u7Ybds>). Пріоритетними напрямками інтернаціоналізації в ЗВО є: розвиток міжнародної співпраці з різними організаціями у галузі освіти, науки, культури та спорту; посилення роботи із пошуку можливостей отримання грантів для участі студентів і викладачів у міжнародних освітніх програмах, стажуваннях; розвиток міжнародної академічної та наукової мобільності; створення спільних освітніх програм та програм подвійних дипломів; розповсюдження інформації про можливості участі у міжнародних проектах серед структурних підрозділів університету. Інтернаціоналізація діяльності ЗВО підтверджується угодами з 89 зарубіжними університетами та науковими установами, що знаходяться у 29 країнах Світу (<https://is.gd/Lp6Qdh>). Наявність серед них ЗВО аграрного спрямування підтверджена на зустрічі з академічним персоналом. Університет забезпечує доступ ЗО та НПП до інформації щодо можливостей участі у процесах інтернаціоналізації освіти та науки, а Відділ міжнародних зв'язків надає постійну консультативно-інформаційну підтримку здобувачам вищої освіти і НПП в тому числі щодо програм академічної мобільності (<https://ic.pnu.edu.ua/>), пропозицій щодо обміну «Mobility direct» від Лодзького університету (<http://surl.li/qwlko>), роботи міжнародного проекту Erasmus+ (<http://surl.li/qwlkx>), стипендіальних програм (<http://surl.li/rsoiww>). ЕГ з'ясувала, що для навчання, викладання і ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки в галузі 20 Аграрні науки та продовольство ЗО та НПП надається відкритий доступ до наукометричних баз даних SCOPUS та Web of Science через сайт наукової бібліотеки (<http://lib.pnu.edu.ua/electronic.php>). Міжнародна активність в університеті регламентується Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://surl.li/dvqrmz>), однак, на жаль, ЗО та НПП кафедри не брали участь у академічній мобільності, міжнародних наукових/грантових проектах тощо. Для заохочення НПП до інтернаціоналізації діяльності ЗВО, в університеті практикується преміювання та зменшення навчального навантаження за публікації у іноземних фахових виданнях, що індексуються наукометричними базами, керівництво здобувачами освіти за їх участі у міжнародних фахових конкурсах. Так у 2024-2025 н.р. заохочення за публікації статей у виданнях включених до бази Scopus отримали У. Карбівська, Я. Григорів та П. Дмитрик, а О. Турак – за керівництво науковою роботою студента А. Карбівського (Диплом III ступеня Міжнародного конкурсу). На ОП лекції або інші види занять іноземними мовами не проводяться, хоча досвід викладання англійською мовою на іншій спеціальності має Гнезділова В.І. (ОК10 Ботаніка).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Форми і методи навчання, що застосовуються на ОП забезпечують досягнення програмних результатів навчання, поєднання навчання і досліджень. НПП забезпечена можливість обрання методів навчання та викладання згідно з принципами академічної свободи. Проявом студентоцентрованого підходу є використання найбільш відповідних форм навчання і викладання, а також гнучкість методів контролю. Інформація щодо освітнього процесу розміщена на сайті кафедри у доступній і зручній формі, функціонує платформа дистанційної освіти. Інформаційний супровід ЗО розпочинається від самого початку освітнього процесу. Студенти залучаються до науково-дослідної роботи, беруть участь у Міжнародних та Всеукраїнських конференціях та конкурсах. Для цього є кваліфіковані кадри, наукові гуртки та лабораторії, доступ до інформаційних джерел. Перегляд змісту та наповнення ОК відбувається регулярно. Університет співпрацює із іноземними ЗВО та науковими установами, надає можливість академічної та наукової мобільності для ЗО та НПП.

Недоліки

Встановлено несуттєві недоліки щодо надання інформації в силабусах ОК. Відсутність серед рекомендованої літератури сучасних англомовних джерел. Відсутність участі НПП та здобувачів освіти у академічній мобільності, міжнародних наукових/грантових проектах тощо.

Рекомендації

1. Привести силабуси у відповідність до вимог Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>) стор. 47. А саме доповнити їх темами семінарських (практичних, лабораторних) занять, індивідуальними завданнями та для самостійної роботи, схемою нарахування балів за різні види діяльності, інформаційними ресурсами з мережі Інтернет. 2. Оновити обов'язкові ОК на базі новітніх агрономічних досліджень та сучасної агрономічної літератури у тому числі шляхом включення до силабусів сучасних англомовних джерел провідних світових видавництв та продовжити практику розміщення власних наукових розробок і публікацій в якості додаткової літератури. 3. Активізувати наукову роботу ЗО у частині залучення їх до публікацій у фахових виданнях, виконання наукового гранту, держбюджетної або госпдоговірної тематики, у якості співавтора охоронних документів. 4. Активізувати участь НПП та здобувачів освіти в грантових міжнародних та вітчизняних наукових проектах, в програмах міжнародної та вітчизняної академічної мобільності, зокрема підвищення кваліфікації, стажування, навчання, участі у наукових конференціях та міжнародних проектах. 5. Мотивувати здобувачів та НПП до оволодіння іноземними мовами задля активізації інтернаціоналізації освіти та науки.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>), Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів (<http://surl.li/urkmst>), Положенням про моніторинг якості рівня знань здобувачів (<http://surl.li/rwmasl>), Положенням про організацію та проведення практики (<https://surl.li/slxmqa>), Графіком навчального процесу (<https://is.gd/j1RGQI>), Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (<https://surl.li/njlhhs>), Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком (<https://surl.li/lrolgg>), Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (<https://surl.li/txjvwp>), Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (<https://surl.li/osucbp>). Передбачаються види контролю: вхідний, поточний, модульний, підсумковий, семестровий підсумковий (залік, екзамен), ректорські контрольні роботи (відстрочений контроль або контроль залишкових знань), атестація. Відповідно до перших двох положень поточний контроль здійснюється за проведення усіх видів аудиторних занять в усній, письмовій та тестовій формі. Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з ОК визначається як сума оцінок за поточний контроль та результатів складання змістових модулів. Підсумковий семестровий контроль у формі екзамену передбачає виконання письмових, усних, письмово-усних та/або тестових завдань. Результати оцінюються у балах (максимум 50). Підсумкова оцінка з ОК дорівнює сумі оцінок за складання змістових модулів та екзаменаційної оцінки. Підсумкова оцінка у стобальній шкалі з усіх видів практик визначається за результатами її проведення та захистом. Підсумковий контроль з курсової роботи, кваліфікаційної роботи, проводиться у формі публічного захисту. Підсумкову оцінку за екзамен, курсову та кваліфікаційну роботу, а також практики вносять у відомість за стобальною, національною (чотирибальною) шкалами та шкалою ECTS. Ректорські контрольні роботи (відстрочений контроль, контроль залишкових знань) проводиться через деякий час після вивчення ОК. Даний вид контролю проводиться вибірково та не впливає на оцінку ЗО. Він використовується для визначення стійкості засвоєних знань, контролю якості освітнього процесу та удосконалення критеріїв оцінювання отриманих знань ЗО. Критерії оцінювання здобувачів викладені в силабусах ОК, що представлені на сайті кафедри (<https://surl.li/tvmxey>) та в системі дистанційного навчання. На першому занятті викладачі ОК інформують здобувачів освіти про види навчальної роботи та форми контрольних заходів. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем ОП результатів навчання для окремого освітнього компонента та програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма атестації ЗО у вигляді публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія першого бакалаврського рівня вищої освіти (<http://surl.li/fsqcw>). До ОПП та навчального плану внесено ОКЗ9. Кваліфікаційна робота (обсяг 9 кредитів ЄКТС) та ОК62. Атестація (обсяг 3 кредити ЄКТС). Основним призначенням виконання кваліфікаційної роботи є закріплення студентами теоретичних і практичних знань у галузі проведення наукових досліджень в аграрному секторі, а також опанування методів аналізу даних, оцінки результатів досліджень з економічної та енергетичної точки зору та формування висновків і рекомендацій для практичного застосування (<https://surl.li/cfepsi>). На рівні ЗВО процедура атестації (захисту кваліфікаційної роботи) регламентується Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (<https://surl.li/njlhhs>). Написання кваліфікаційної роботи має базуватися на принципах академічної доброчесності зокрема неприпустимості плагіату, фабрикацій та фальсифікацій. Дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО регулюється Кодексом честі (<http://surl.li/ghdhbt>), Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/dhrfb>), Положенням про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dzugk>), Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/dhrfg>).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/ulkysz>) та Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів (<http://surl.li/urkmst>). Інформація про проведення контрольних заходів по кожному ОК міститься в ОПП та навчальному плані. Для ЗО вона також наведена у кожному силабусі обов'язкових та вибірових освітніх компонентів (<https://surl.li/tvmxey>). Про строки проведення контрольних заходів здобувачів повідомляють Графік навчального процесу (<https://surl.li/iuwnsl>) та розклад занять (<https://surl.li/mglqnr>), а також викладачі під час аудиторних занять, що було засвідчено на зустрічі зі здобувачами ОП. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів (<http://surl.li/urkmst>). За необхідності та для об'єктивності оцінювання, контрольні заходи можуть бути проведені на платформі дистанційного навчання у формі комп'ютерного тестування. Процедура запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регламентується Кодексом честі (<http://surl.li/ghdhbt>) та Положенням про Апеляційну комісію (<http://surl.li/qnslmu>) для вступників. Задля запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в ЗВО створено Відділ запобігання та виявлення корупції (<https://vzvz.pnu.edu.ua>). У випадку необ'єктивного ставлення екзаменатора ЗО мають можливість звернутися до завідувача кафедри, до якої належить викладач, дії якого оскаржуються, не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів семестрового (підсумкового) контролю. Апеляційна комісія у складі із трьох викладачів (один з них викладач, дії якого оскаржуються) розглядає апеляцію в присутності ЗО упродовж наступного робочого дня після її подання. Апеляційна комісія може запропонувати здобувачеві підтвердити рівень своїх знань усно та/або за допомогою інформаційних технологій. Оцінки, виставлені екзаменаційною комісією при складанні підсумкової атестації, оскарженню (апеляції) не підлягають. Випадків конфлікту інтересів та оскарження результатів семестрового (підсумкового) контролю на ОП не було (зустріч зі здобувачами). Таким чином ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП підкритерію 5.3.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Забезпеченню дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО присвячені Кодекс честі (<http://surl.li/ghdhbt>), Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/dhrfb>), Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dzugk>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/dhrfg>), Наказ №1093 про створення Комісії з питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/qpromv>), Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами ЗВО (<http://surl.li/rbnjqj>). В ЗВО функціонує Відділ запобігання та протидії корупції (<https://vzvz.pnu.edu.ua>). Під час зустрічей ЕГ була поінформована про те, що виявлення плагіату в кваліфікаційних роботах та наукових дослідженнях ЗО і НПП відбувається шляхом перевірки їх на наявність текстових запозичень за допомогою програм Unicheck та StrikePlagiarism. Кваліфікаційні роботи проходять перевірку на плагіат відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/uuchor>), оприлюднено на сайті кафедри лісового і аграрного менеджменту електронні версії (<https://kag.pnu.edu.ua/dyplomni-roboty/>). Паперові версії є в

бібліотеці. Ознайомлення з необхідністю дотримання академічної доброчесності, за свідченням ЗО під час проведення зустрічі з фокус-групою здобувачів ОП, розпочинається під час вступу та неодноразово розкривається викладачами під час проведення аудиторних занять, практичної підготовки та наукової роботи, при роботі з кураторами. Викладачі Григорів Я.Я. та Турак О.Ю. отримали сертифікат про успішне завершення курсу «Академічна доброчесність» через платформу масових відкритих онлайн-курсів Prometheus (<http://surl.li/xfcmlo>). Тема академічної доброчесності та відповідальності за її порушення входить до ОК26 «Введення до майбутньої професії». Заходи реагування ЗВО на порушення академічної доброчесності регламентуються Положенням про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/dhrfb>). У випадку встановлення факту порушення здобувачем академічної доброчесності до нього може бути застосовано письмове попередження, догана, повторне проходження оцінювання, повторне вивчення ОК, позбавлення академічної стипендії або наданих університетом пільг з оплати навчання. Повторне порушення є підставою для відрахування ЗО рішенням ректора за поданням деканату. Фактів порушення академічної доброчесності на ОПП зафіксовано не було. ЕГ рекомендує продовжувати практику постійного інформування учасників освітнього процесу про дотримання принципів академічної доброчесності та роз'яснень щодо можливих наслідків їх порушення. Своєчасно оприлюднювати у відкритому доступі на сайті кафедри лісового і аграрного менеджменту, а також у репозитарії наукової бібліотеки ЗВО кваліфікаційні роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Форми контролю результатів навчальних досягнень ЗО, правила їх проведення та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу. Вони доступні на сайті ЗВО, викладені в силабусах обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів, а також доносяться викладачем на першому занятті з дисципліни. Порядок оскарження результатів контрольних заходів також є зрозумілим, чітким та доступним на сайті. Форма атестації ЗО відповідає вимогам Стандарту вищої освіти спеціальності 201 Агрономія. Для запобігання та виявлення випадків порушення академічної доброчесності (плагиат в курсових та кваліфікаційних роботах) застосовується ліцензійне програмне забезпечення Unicheck та StrikePlagiarism. З метою інформування ЗО та популяризації принципів академічної доброчесності ведеться систематична робота.

Недоліки

На сайті випускової кафедри серед матеріалів, що рекомендовані для ознайомлення ЗО щодо принципів академічної доброчесності не розміщено посилань на безкоштовні програми для самостійної перевірки текстових збігів. Попри загальну практику ЗВО розміщати кваліфікаційні роботи в репозитарії наукової бібліотеки університету, кваліфікаційні роботи за даною ОП представлені в репозитарії бібліотеки в паперовому форматі, а електронні варіанти кваліфікаційних робіт розміщені на сайті кафедри.

Рекомендації

1. Підтримувати практику дотримання та популяризації принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. 2. Посилити інформування ЗО щодо необхідності дотримання принципів академічної доброчесності, суті і видів проявів академічної недоброчесності, поширення ідей «нульової толерантності» до випадків порушення.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Науково-педагогічні працівники, що залучені до підготовки бакалаврів на ОП відповідають Ліцензійним вимогам та спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують. Робоча група ОП складається з чотирьох НПП, серед яких два доктори сільськогосподарських наук – професори Волощук М.Д і Карбівська У.М. та два кандидати сільськогосподарських наук - Турак О.Ю. і Григорів Я.Я. Викладачі мають актуальні публікації (наукові та дорадчі

статті, тези, методичні розробки) та електронні навчальні курси за професійним спрямуванням, що свідчить про їх професійні якості. Значна частина НПП є керівниками наукових проєктів, учасниками спеціалізованих рад та міжнародних проєктів, керівниками наукових робіт призерів МАН та міжнародних/всукраїнських конкурсів, що свідчить про їх високу наукову активність. Усі НПП, що залучені до підготовки бакалаврів на ОПП, протягом останніх 5 років мають публікації у фахових виданнях та у таких, що індексуються у наукометричній базі Scopus або Web of Science. Аналіз кадрового забезпечення, відповідно до інформації, наданій у зведеній таблиці 2, відповіді на запит ЕГ, спілкування з фокус – групами свідчить про дотримання вимог п. 36-38 ліцензійних умов викладачами, зокрема щодо наявності не менше 5 фахових публікацій за тематикою ОК та не менше 4 досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років. ЕГ дійшла висновку про відповідність кількісного та якісного складу НПП. Рекомендуємо ЗВО в подальшому при заповненні Таб.2., в полі обґрунтування додатково прописувати освіту, кваліфікацію, науковий ступінь та вчене звання із зазначенням спеціальності. ЕГ звертає увагу на потребу в підвищенні публікаційної активності НПП в напрямку ОК, які викладаються, зокрема це стосується НПП, які забезпечують ОК циклу загальної підготовки.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедура конкурсного добору НПП відбувається відповідно до Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/mhuqj>) та Положення про конкурсну комісію університету з питань проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників (<https://surl.li/znsbdu>). Процедура проведення конкурсу складається з наступних етапів: оголошення конкурсу та прийом документів від претендентів, підготовка та проведення виборів (шляхом таємного голосування). Конкурс на заміщення вакантних посад НПП оголошується наказом ректора ЗВО. Оголошення про проведення конкурсу, термін та умови його проведення публікуються на офіційному сайті університету (<https://surl.li/ogexge>), а у разі конкурсу на посаду завідувачів кафедр, завідувача відділу аспірантури і докторантури, директора наукової бібліотеки – також у друкованих засобах масової інформації, як правило, в газеті «Галичина». Наказом ректора створюється конкурсна комісія. Серед документів, що подають претенденти для участі в конкурсі необхідно відзначити список наукових, навчально-методичних праць та охоронних документів; відомості про освітні та/або професійні кваліфікації, досягнення у професійній діяльності щодо освітніх компонентів ОПП, на які може претендувати конкурсант (погоджуються завідувачем кафедри та гарантом ОПП); повідомлення про наявність (відсутність) реального чи потенційного конфлікту інтересів; документи, що підтверджують рівень володіння державною мовою. Конкурсна комісія здійснює перевірку документів і у випадку їх відсутності або невідповідності встановленим вимогам пропонує додатково подати необхідні документи. Вимагати відомості і документи, надання яких не передбачено чинним законодавством та умовами оголошеного конкурсу, заборонено. Конкурсна комісія також враховує щорічне рейтингове оцінювання викладачів (<https://surl.li/rcrdhb>) (зустрічі з менеджментом університету, академічним персоналом). Для забезпечення об'єктивності та прозорості процедури виборів, кандидат, допущений до участі в конкурсі, має право проводити зустрічі з працівниками та студентами підрозділу, бути присутнім під час голосування, проведення підрахунку голосів та складання протоколу про результати голосування за місцем його проведення. Вищенаведені Положення декларують рівність прав усіх кандидатів. На думку ЕГ дані Положення не містять дискримінаційних норм, процедура конкурсного відбору є чіткою і прозорою, а також такою, що дає можливість забезпечити професіоналізм викладачів, дозволяє врахувати відповідність НПП освітнім компонентам та ОПП завдяки участі гаранта та завідувача кафедри на етапі погодження кандидатури.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

На ОПП роботодавці та професіонали-практики залучаються на умовах сумісництва, в якості гостьових лекторів, залучаються до лабораторних і практичних занять, їх підприємства слугують базами для проходження виробничої практики здобувачами освіти, що підтверджується договорами про бази практик (<https://surl.li/qrqhuu>) та під час зустрічі з випускниками, стейкхолдерами, відкрита зустріч, а також беруть участь у атестації бакалаврів (захист кваліфікаційних робіт) (<https://surl.li/oxudsc>). Так, кандидат сільськогосподарських наук Лис Н.М., яка є старшим науковим співробітником Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН працює на ОП за сумісництвом та викладає ОК18 Землеробство, ОК27 Стандартизація та управління якістю продукції рослинництва, ОК28 Технологія переробки та зберігання продукції рослинництва, ОК33 Селекція і насінництво польових культур, ОК36 Насіннезнавство. Крім того, роботодавці та професіонали-практики залучені до проведення разом зі здобувачами науково-практичних конференцій, наукових семінарів, круглих столів, тренінгів. Також проводяться виїзні практичні заняття на базі Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН (зустрічі з академічним персоналом) та в господарствах, що входять до переліку баз практик (зустрічі з випускниками та стейкхолдерами). Результати спілкування зі стейкхолдерами дали можливість ЕГ пересвідчитись у їх регулярній співпраці з кафедрою та у їх участі у освітньому процесі за ОПП Агрономія. Серед стейкхолдерів, особливо випускників кафедри, існує неофіційна практика відвідування гаранта ОП та НПП випускової кафедри для спілкування, в тому числі для обговорення питань реалізації освітнього процесу та внесення пропозицій. Відповідно до результатів опитування, стейкхолдери оцінюють відносини на ОП з професійною спільнотою та регулярну співпрацю з місцевою професійною громадою у 5 балів з 5 (<https://surl.li/svjkki>).

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Відповідно до Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://is.gd/gKMxs5>) підвищення кваліфікації (стажування) є елементом системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЗВО. НПП вільні у виборі місця стажування – власний або інший ЗВО в Україні чи за її межами, а також інші суб'єкти підвищення кваліфікації. Стажування може бути, в тому числі, у формі участі в семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах) та має відбуватися не рідше одного разу на п'ять років, а його обсяг (тривалість) упродовж зазначеного періоду не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС (180 годин). Відповідно до Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<http://surl.li/qjfwad>) академічна мобільність НПП також є стажуванням, а відтак способом підвищення професійного рівня. Значна частина викладачів, що забезпечують підготовку даної ОП, протягом останніх 5 років пройшли підвищення кваліфікації на базі таких установ і організацій: Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної Академії аграрних наук України, Національний університет Харчових технологій; Балтійська міжнародна академія (м. Рига, Латвія); Вища школа менеджменту інформаційних систем (м. Рига, Латвія); Київський університет (м. Влоцлавек, Польща); Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, а також в ПНУ (<https://is.gd/77ovwu>). Способом моніторингу та визначення рівня професіоналізму викладачів ЗВО є процедура атестації, яка регламентується Положенням про атестацію педагогічних працівників (<https://surl.li/inejbu>). З оприлюднених рейтингових таблиць можна зрозуміти, що рейтинг враховує показники 6 блоків за якими ведеться оцінювання НПП, вони включають наукову та міжнародну активність, навчально-методичну та організаційну роботу, особливі заслуги тощо. ЗВО сприяє професійному розвитку НПП шляхом впровадження матеріального та морального заохочення, яке регламентується наступною нормативно-правовою базою: Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету за публікації, які індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science (<http://surl.li/gkfybc>); Положення про наукові школи (<http://surl.li/ubocwf>); Положення про підготовку студентів до Всеукраїнської студентської олімпіади ..., інших наукових студентських змагань (<http://surl.li/iannpv>); Положення про заохочувальні відзнаки (<http://surl.li/qpjqtj>); Положення про порядок надання творчих відпусток НПП (<http://surl.li/slssvn>); Положення про організацію наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (<http://surl.li/vysbqp>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ відзначає забезпечення ОПП «Агрономія» науково-педагогічним персоналом на належному рівні. Викладачі мають наукові ступені, публікації, систематично проходять стажування, підвищують рівень педагогічної майстерності, є керівниками наукових проєктів, учасниками спеціалізованих рад та міжнародних проєктів, керівниками наукових робіт призерів МАН та міжнародних/всеукраїнських конкурсів, є членами професійних та/або громадських об'єднань (про що свідчать відомості СО та їх профілі на сайті кафедри). Конкурсний відбір співробітників відбувається на засадах відкритості, гласності, законності з урахуванням рейтингових показників роботи НПП. Стейкхолдери вносять пропозиції щодо удосконалення змісту ОП завдяки регулярній комунікації з гарантом та НПП кафедри. Вони залучені до опитувань, беруть участь у роботі Ради стейкхолдерів, проводять гостьові лекції та виїзні практичні заняття, виробничі практики. В ЗВО здійснюється матеріальне та нематеріальне стимулювання розвитку викладацької майстерності, яке унормоване цілим рядом положень. Необхідно відмітити задоволеність НПП наявністю матеріального заохочення за високі позиції в рейтингу, за наукові досягнення та преміювання гаранта за успішне проходження акредитації ОП.

Недоліки

Попри наявність статей у фахових виданнях та виданнях, що цитуються у міжнародних наукометричних базах, прослідковується недостатня публікаційна активність НПП з загальних профільних дисциплін відповідно до тематики ОК. Попри помітний внесок в розвиток ОП стейкхолдерів, гостьові лекції не є регулярними і недостатньо висвітлюються на сайті кафедри.

Рекомендації

1. Активізувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників у наукових виданнях, зокрема які входять до міжнародних науко-метричних баз даних, в тому числі Scopus та Web of Science, з урахуванням змісту ОП та ОК, які вони викладають та тематики наукових досліджень. 3. Організувати залучення роботодавців до аудиторних занять на регулярній основі з висвітленням на сайті кафедри для популяризації ОПП. За наявного на ОПП технічного забезпечення гостьові лекції та практичні заняття можна проводити у форматі відеоконференції.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Матеріально-технічна база ПНУ ім. Стефаника забезпечує здобувачів усім необхідним для проведення лабораторних і практичних занять, передбачених освітньою програмою, що сприяє досягненню її цілей, завдань і програмних результатів навчання. Зокрема, під час зустрічі із НПП Гнезділова В.І. підтвердила, що необхідні реактиви та обладнання для проведення лабораторних робіт є в наявності та регулярно оновлюється. Під час огляду матеріально-технічної бази було підтверджено, що здобувачі забезпечені всіма необхідними матеріальними ресурсами, зокрема, комп'ютерним та офісним обладнанням, ботанічними та ентомологічними колекціями, демонстраційним матеріалом мінералів та ін. Для реалізації освітньої програми «Агрономія» використовуються 10 аудиторій факультету природничих наук, з яких 4 оснащені мультимедійною апаратурою, 1 спеціалізована агролісівнича лабораторія, 3 хімічні лабораторії, 3 кабінети біології, 3 фізичні лабораторії та 3 комп'ютерні лабораторії інформаційно-обчислювального центру, які забезпечують використання сучасного обладнання та програмного забезпечення, що було підтверджено під час огляду матеріально-технічної бази. Навчально-методичне забезпечення передбачає доступ до електронної бібліотеки (<http://lib.pnu.edu.ua/>), періодичних видань (<https://journals.pnu.edu.ua/>), навчальних матеріалів на платформі Google Workspace та інноваційних освітніх центрів, що сприяє досягненню цілей освітньої програми. Дзумеззей Р.О. (директор Наукової бібліотеки) під час зустрічі 8 підтвердив, що здобувачі та НПП мають безперешкодний доступ до бібліотеки, а також доступ до репозиторію під особистим ключем. Рівень задоволеності здобувачів освіти навчально-методичним і матеріально-технічним забезпеченням оцінюється через анонімні опитування Центру забезпечення якості освіти, за результатами яких програма отримує оцінку від чотирьох до п'яти за п'ятибальною шкалою (<https://surl.li/cqsmiw>). Варто відмітити, що опитування відбувається анонімно, що забезпечується використанням внутрішнього освітнього середовища D-learn за одноразовим особистим ключем, що було підтверджено під час зустрічі із здобувачами Умарова М. та Іванчук А. Однак, пропозицій здобувачів у звіті, що опублікований на сайті кафедри відмічено не було, що свідчить про низьку ефективність використання цього інструменту для збору пропозицій, оскільки під час зустрічі із здобувачами було виявлено, що здобувачі надають свої пропозиції гаранту чи завідувачу кафедри в усній формі після чого їх запрошують на відкриті засідання кафедри з метою обговорення пропозицій, що відображено №9 від 24 квітня 2024 р та було надано на запит ЕГ. Варто відмітити, що здобувачі ОП проживають у гуртожитку, що був відремонтований та утеплений за кошти міжнародного гранту. Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано стан житлових та санітарних кімнат, що є у доброму стані. На території є столові та буфети.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів та здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів через створення сучасного освітнього середовища. Викладачі та студенти мають доступ до спеціалізованих профільних та комп'ютерних лабораторій, які мають сучасне обладнання. Під час огляду матеріально-технічної бази Белова Н.В. зазначила, що за рахунок охоронців, що чергують на вході до корпусів доступ як НПП та здобувачів до необхідних аудиторій є практично «цілодобовим». Для організації навчального процесу активно використовуються електронні ресурси, зокрема платформа Google Workspace у домені pnu.edu.ua, що створює єдиний освітньо-інформаційний простір. Наукова бібліотека (<http://lib.pnu.edu.ua>) університету надає широкий спектр інформаційних ресурсів, включаючи електронну бібліотеку та доступ до навчально-методичних матеріалів. Інформація про доступні ресурси та інфраструктуру є відкритою та розміщується на вебсайті університету, факультету та кафедр. Здобувачі вищої освіти та викладачі мають доступ до платформи дистанційного навчання D-learn (<https://d-learn.pnu.edu.ua>), що дозволяє організовувати навчальний процес у змішаному або дистанційному форматі. Також доступні додаткові навчальні платформи та спеціалізовані освітні центри, такі як Центр інноваційних освітніх технологій (<https://ciot.pnu.edu.ua>) та молодіжний центр «PARAGRAPH» (<http://surl.li/jufzew>). Інформування студентів здійснюється через студентський сенат, профспілкову організацію, офіційні соцмережі університету, а також через систему електронного документообігу. Доступ до інфраструктури та ресурсів є відкритим, а студенти можуть звертатися до адміністрації та викладачів через месенджери, електронну пошту, гарячу лінію та онлайн-зустрічі. У закладі вищої освіти функціонує репозитарій (<http://lib.pnu.edu.ua:8080>), де зберігаються кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти. Дзумеззей Р.О. (директор Наукової бібліотеки) під час зустрічі 8 підтвердив, що здобувачі та НПП мають доступ до репозиторію під особистим ключем. Репозитарій доступний через наукову бібліотеку університету та містить оприлюднені роботи, які пройшли перевірку на академічну доброчесність. Перевірка робіт здійснюється за допомогою програмного забезпечення Unicheck та StrikePlagiarism, що гарантує відсутність плагіату

у наукових дослідженнях студентів та викладачів. Таким чином, репозитарій забезпечує прозорість академічної діяльності та відкритий доступ до наукових напрацювань здобувачів вищої освіти.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

В університеті проводяться регулярні опитування серед здобувачів вищої освіти щодо їхніх потреб та інтересів (<https://surl.li/zsruih>). Центр забезпечення якості організовує анонімні онлайн-опитування, які спрямовані на вдосконалення освітнього процесу за рахунок надання одноразових логінів та паролів для студентів на платформу D-learn (<https://surl.li/dkjlld>), що підтвердила здобувачка Іванчук А. під час зустрічі 4. Окрім того, студенти можуть оцінювати якість викладання через анкетування «Викладач очима студентів». Результати опитувань аналізуються робочою групою, доводяться до відома науково-педагогічних працівників та обговорюються на засіданнях кафедр і науково-методичних рад факультету, що було підтверджено багатьма стейкхолдерами ОП, зокрема під час зустрічі із студентським самоврядуванням (Савчин В.), здобувачами (Умарова М.), роботодавцями (Чумбей В.В.), випускниками (Масюк В.). Як наслідок, за пропозиціями студентів до переліку вибірових дисциплін було додано нові курси, зокрема «Сучасні підходи до управління живлення рослин» та «Кліматично орієнтоване рослинництво», що були ухвалені рішенням кафедри та задокументовані у протоколі №9 від 24 квітня 2024 р. Безпека освітнього середовища забезпечується комплексом заходів, які охоплюють фізичний, психологічний та соціальний аспекти. Відповідно до законодавства та внутрішніх нормативних документів університету, в навчальних корпусах організовано охорону та облаштовано укриття. Студенти двічі на рік проходять інструктажі з техніки безпеки, результати яких фіксуються в академічних журналах. Проводиться інструктаж із техніки безпеки, що підтверджено журналами, які були продемонстровані під час огляду МТБ. Здобувачі ознайомлені із місцезнаходженням вогнегасників, планів евакуації та аптечок, що підтверджено під час зустрічі 4 Ізмашкіним М. Однак, під час огляду МТБ у лабораторії фізики було помічено розміщення балонів із гелієм, що може становити певну небезпеку для НПП та здобувачів. У ЗВО діє система психологічної підтримки, яка включає роботу навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи, а студенти мають доступ до інформаційних ресурсів, що сприяють їхній безпеці. Здобувачі ознайомлені із діяльністю психологічної служби, що вони підтвердили на зустрічі 4, а на зустрічі 8 Романкова Л.М. – завідувачка навчальної лабораторії виховної та психологічної роботи. Варто відмітити, що здобувачі ОП знають про можливість звернутись за психологічною допомогою, однак ніхто із фокус-групи не мав такої необхідності. Для підтримки фізичного та ментального здоров'я в університеті створено комплекс заходів, зокрема, організовано роботу психологічної служби, яка надає консультаційну допомогу студентам, а також проводяться тренінги та лекції з управління стресом і саморегуляції. Додатково працюють спортивні секції та організовуються рекреаційні заходи, що сприяють підтримці психоемоційного стану студентів, що було підтверджено Серманом Т.В. під час огляду МТБ.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Комунікація зі студентами освітньої програми відбувається через старост академічних груп, кураторів, викладачів та адміністрацію факультету. Використовуються сучасні засоби зв'язку, такі як електронна пошта, месенджери та соціальні мережі. Контакти викладачів кафедр, деканату та інших підрозділів закладу вищої освіти є у вільному доступі на офіційному сайті університету. Від початку навчання здобувачі освіти обирають зручні для них канали комунікації, що сприяє ефективній взаємодії та забезпеченню освітньої підтримки. Заклад вищої освіти оцінює комунікацію зі студентами як ефективну, оскільки забезпечено доступ до електронного кабінету студента, системи дистанційного навчання D-learn (<https://d-learn.pnu.edu.ua>), сайтів факультетів і кафедр, а також можливість надання зворотного зв'язку через офіційний сайт університету. Під час зустрічі із авторами відомостей про самооцінювання Карбівська У.М. зазначила, що під час нещодавнього двотижневого навчання у онлайн форматі, що було спричинене карантинном, проблем із спілкуванням виявлено не було. Механізми підтримки здобувачів вищої освіти включають освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну допомогу. Освітня підтримка здійснюється через доступ до електронних ресурсів, навчальних матеріалів та консультацій викладачів. Організаційна підтримка забезпечується через деканат, який допомагає у вирішенні адміністративних питань. Інформаційна підтримка реалізована через сайти факультетів і кафедр, де публікується актуальна інформація щодо освітнього процесу. Консультаційна підтримка включає психологічні консультації та допомогу в адаптації до навчання, а також наявність інституції кураторства. Для студентів з особливими потребами передбачено спеціальні умови, такі як адаптація навчальних матеріалів, доступність приміщень і спеціалізоване обладнання. У закладі вищої освіти передбачено достатню підтримку здобувачів освіти під час використання технологій дистанційного навчання. Платформа D-learn (<https://d-learn.pnu.edu.ua>) дозволяє студентам отримувати навчальні матеріали, здавати завдання, проходити тестування та комунікувати з викладачами. Важливу роль у цьому процесі відіграє Центр дистанційного навчання, який надає методичні рекомендації та технічну підтримку користувачам системи. Соціальна підтримка здобувачів освіти включає надання матеріальної допомоги, іменних академічних стипендій, підтримку студентів із соціально незахищених категорій та можливість участі у різноманітних грантових програмах. Зокрема під час зустрічі із 4 Пархуць Ю. підтвердила випадки надання матеріальної допомоги, а Борецький Є. підтвердив отримання соціальних виплат внаслідок втрати матері.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Заклад вищої освіти забезпечує реалізацію прав на освіту осіб з особливими освітніми потребами (ООП) через комплексну систему заходів, спрямованих на створення доступного та інклюзивного навчального середовища. Відповідно до пункту 3.4.3 Статуту університету (<https://surl.li/nbayxq>), передбачено спеціальні умови для здобуття вищої освіти такими особами. Це включає безоплатне забезпечення інформацією у доступних форматах, використання технологій, які враховують обмеження діяльності, зумовлені станом здоров'я, а також адаптацію навчальних матеріалів та методик викладання. Будівлі, споруди та приміщення університету відповідають державним будівельним нормам та стандартам доступності. Для осіб з обмеженою мобільністю облаштовано пандуси, ліфти та підйомники, що забезпечують безперешкодний доступ до навчальних корпусів та інших університетських об'єктів, це було продемонстровано під час огляду МТБ. Під час зустрічі 4 зі здобувачами освіти Ухан Р. зазначив, що у гуртожитку №4 було облаштовано дві безбар'єрні секції для здобувачів із обмеженими можливостями. Університет також забезпечує організаційний та навчальний супровід для студентів з особливими потребами. Для них передбачено можливість навчання за індивідуальним графіком, а матері дітей до 1 року можуть користуватися спрощеними умовами освітнього процесу. Також функціонують служби супроводу (<https://bit.ly/3G5qBnv>), які допомагають студентам адаптуватися до навчального середовища та отримувати необхідну підтримку під час навчання. Таким чином, заклад вищої освіти забезпечує комплексні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, що сприяє їхній академічній та соціальній інтеграції.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти унормовано антикорупційні політики (<https://vzv.k.pnu.edu.ua/fajly/>), а також процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання та інших конфліктних ситуацій. Відповідно до Конституції України, кожен має право на свободу та особисту недоторканність (<http://surl.li/ztrgak>). У разі виникнення конфліктних ситуацій чи дискримінації постраждала особа може звернутися до деканату або поліції. Здобувачі освіти добре ознайомлені з механізмом звернення внаслідок конфліктних ситуацій, що було підтверджено під час зустрічі 4 студенткою Пурхачь Ю. Закладом впроваджено політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, яка застосовується до всіх учасників освітнього процесу. У закладі функціонують механізми розв'язання конфліктів, включно з комісіями, що розглядають випадки порушень, та Кодекс честі, який встановлює морально-етичні принципи поведінки всіх учасників освітнього процесу. Процедура розгляду конфліктних ситуацій передбачає подання звернення до керівника закладу, який ініціює створення комісії для розслідування випадку. За результатами роботи комісії ухвалюється колегіальне рішення. Окрім цього, визначено порядок реагування на булінг та насильство, що передбачає спеціальну комісію для розгляду таких випадків. Для боротьби з корупцією створено відділ із питань запобігання та виявлення корупції, а про корупційні порушення можна повідомити через електронну скриньку ректора або за телефоном довіри чи у скриньці довіри, що знаходиться на вході до головного корпусу ЗВО та була продемонстрована під час огляду МТБ. Випадків застосування цих процедур під час реалізації освітньої програми не виявлено. Проте існування прозорих механізмів реагування свідчить про готовність університету до вирішення подібних проблем у разі їхнього виникнення. Органи студентського самоврядування відіграють важливу роль у запобіганні та вирішенні конфліктних ситуацій. Вони беруть участь в інформаційних кампаніях щодо запобігання булінгу, дискримінації та корупції, а також можуть бути залучені до розгляду скарг студентів у рамках комісій чи дорадчих органів університету. Крім того, студентські активісти проводять тренінги та лекції, спрямовані на підвищення рівня обізнаності про права та механізми захисту від порушень, що підтвердила на зустрічі 5 Савчин В.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітнє середовище та матеріальні ресурси Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відповідають вимогам освітньої програми, забезпечуючи студентів необхідними матеріалами, інфраструктурою та підтримкою. Відзначається належний рівень забезпеченості навчально-методичними та технічними ресурсами, доступність бібліотечних та інформаційних систем, а також використання сучасних технологій для організації освітнього процесу. Позитивним є регулярне проведення анонімних опитувань студентів, покращення інклюзивного середовища та доволі потужна матеріально-технічна база для реалізації ОП.

Недоліки

Певним недоліком є те, що опитування студентів щодо якості навчання не завжди використовується для внесення змін, оскільки пропозиції частіше передаються усно гаранту чи завідувачу кафедри.

Рекомендації

Мотивувати здобувачів до більш активного надання пропозицій під час опитувань. Підвищення рівня участі можливе через проведення інформаційних сесій щодо роз'яснення важливості даного заходу, наприклад, на кураторських годинах.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми (ОП) у закладах вищої освіти (ЗВО) регламентуються кількома внутрішніми документами. Основним нормативним актом є «Положення про освітні програми у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://surl.li/yhitc>), яке визначає правила та етапи оновлення програм. Крім того, ці процедури регулюються «Положенням про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості» (<https://surl.lu/ocjbsn>), «Положенням про кадрове забезпечення освітніх програм» (<https://surl.li/oztkty>), а також «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів» (<https://surl.li/tiqhup>). Моніторинг та оцінювання якості ОП відбувається відповідно до «Положення про моніторинг і оцінювання процесів забезпечення якості освіти» (<https://surl.li/kicfca>), а ключові аспекти реалізуються через діяльність Центру забезпечення якості (<https://cqa.pnu.edu.ua/>). Важливим є те, що університет використовує сертифіковану систему управління якістю відповідно до національних та міжнародних стандартів ISO, що було підтверджено на зустрічі 7 директором центру забезпечення якості Кузь М.В. До процесу розроблення, моніторингу та перегляду ОП залучені різні категорії учасників. Важливу роль відіграє робоча група, яка складається з викладачів, професіоналів-практиків, представників навчально-методичного відділу, а також здобувачів вищої освіти, це підтверджено протоколом №9 від 24 квітня 2024 р, що був наданий на запит ЕГ. Також беруть участь гарант ОП, науково-методичні ради факультету та університету. Моніторинг якості викладання здійснюється на платформі D-learn анонімно, за допомогою надання одноразового логіну та пароллю для стейкхолдерів, факт надання було підтверджено студенткою Іванчук А. Важливим аспектом є проведення регулярних внутрішніх аудитів якості та опитувань студентів, випускників, роботодавців щодо актуальності навчальних дисциплін і змісту програми (<https://surl.li/mhxgos>). Зміни в освітній програмі відбуваються відповідно до результатів моніторингу та аналізу запитів ринку праці. У 2022 році до ОП було внесено зміни з метою відповідності новим нормативним документам та рекомендаціям стейкхолдерів. Зокрема, було виключено дисципліни «Радіобіологія» та «Гідрологія суші», перенесено на інший семестр курс «Основи наукових досліджень», а також переглянуто графік практик. У 2024 році відбулися подальші коригування програми, що були обґрунтовані аналізом потреб аграрного ринку та пропозиціями здобувачів освіти та роботодавців. Наприклад, було додано нові вибіркові компоненти «Сучасні підходи до управління живленням рослин» і «Кліматично орієнтоване рослинництво», на зустрічі 4 Умарова М. підтвердила надання пропозицій.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Пропозиції здобувачів вищої освіти під час періодичного перегляду освітньої програми збираються через низку механізмів, що включають опитування, обговорення на засіданнях кафедр і факультетських рад, а також електронну комунікацію з гарантом ОП (<https://surl.li/mhxgos>). Наприклад, у 2024 році здобувачі висловили пропозицію щодо збільшення кількості вибіркових компонентів із 39 до 60 шляхом зменшення обсягу кожної ОК до 3 кредитів ЄКТС, що було затверджено рішенням кафедри (протокол №9 від 24.04.2024 р). Також здобувачі мають змогу подавати свої пропозиції через систему дистанційного навчання D-learn, де після завершення кожного курсу вони можуть оцінити якість викладання та висловити коментарі щодо змісту ОП, що підтвердила Григорів Я.Я. під час зустрічі із авторами відомостей про самооцінювання. Здобувачі вищої освіти беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП через включення їхніх представників до складу Ради з якості, науково-методичних рад факультету та університету, що було підтверджено під час зустрічі із студентським самоврядуванням Савчин В. Вони також мають змогу брати участь у засіданнях кафедр, що дає їм можливість впливати на рішення щодо оновлення програм та навчальних планів, що було підтверджено під час зустрічі 4 із здобувачами Умаровою М. Окрім цього, у

рамках діяльності Студентського сенату та інших студентських організацій, здобувачі можуть ініціювати перегляд окремих навчальних дисциплін або форматів їх викладання. Актуальними питаннями для представників студентського самоврядування є покращення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, зокрема, оновлення навчальних матеріалів та доступ до сучасного лабораторного обладнання. Також студенти висловлюють зацікавленість у розширенні можливостей академічної мобільності та проходження практики на провідних аграрних підприємствах. Університет реагує на ці запити шляхом поступового розширення списку партнерських організацій для проходження практики та оновлення програмних компонентів відповідно до сучасних вимог ринку праці. Процедура опитувань здобувачів вищої освіти організована через Центр забезпечення якості, який відповідає за розробку методології та складання анкет. Опитування проводяться на анонімній основі, щоб забезпечити чесність відповідей. Анкети складаються з питань, що стосуються якості викладання, змісту навчальних програм та рівня задоволеності навчальним процесом. Результати опитувань обробляються та аналізуються відповідними комісіями, після чого розглядаються на засіданнях кафедр та науково-методичних рад, це підтвердив гарант Турак О. під час організаційної зустрічі.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Здобувачі вищої освіти активно залучаються до процесів внутрішнього забезпечення якості освітньої програми через студентське самоврядування, участь у засіданнях кафедр, науково-методичних рад факультету та університету. Вони є членами Ради з якості, що створена Центром якості освіти, та беруть участь у процедурах внутрішнього моніторингу, зокрема через анонімні онлайн-опитування щодо якості викладання дисциплін, організації освітнього процесу та рівня задоволеності методами навчання. Студенти мають можливість впливати на зміст освітніх компонентів шляхом подання пропозицій до складу навчального плану, що підтверджується включенням нових дисциплін за їхнім запитом. Відповідні рішення ухвалюються на засіданнях кафедри та документуються у протоколах (№9 від 24 квітня 2024 р). Також здобувачі освіти беруть участь у процесі оцінювання викладання, що реалізовано через Систему дистанційного навчання, де вони можуть оцінити якість освітніх компонентів і викладацької діяльності. Все вище перелічене було підтверджено на зустрічі із здобувачами (Умарова М.) та студентським самоврядуванням (Савчин В.).

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми здійснюється через декілька каналів, що дозволяють підтримувати зв'язок із випускниками та відстежувати їхній професійний розвиток (<https://surl.li/bahitr>). Основним інструментом є база даних випускників, яка створена на сайті кафедри лісового і аграрного менеджменту. Крім того, для моніторингу використовується сторінка кафедри у Facebook, де випускники можуть залишати інформацію про свою зайнятість. Центр забезпечення якості періодично проводить опитування серед випускників щодо їхнього працевлаштування та кар'єрного зростання, що дозволяє аналізувати тенденції на ринку праці та відповідність отриманої освіти вимогам роботодавців. Пропозиції випускників відіграють важливу роль у процесі перегляду та оновлення освітньої програми, забезпечуючи її відповідність сучасним вимогам ринку праці. Випускники можуть висловлювати свої пропозиції через опитування, яке проводить Центр забезпечення якості, або напяму звертатися до гаранта програми. Наприклад, завдяки їхнім рекомендаціям у ОП було внесено ПРН17, що було підтверджено під час зустрічі із стейкхолдерами Чумбеєм В.В. та протоколом №9 від 24 квітня 2024 р. Типові траєкторії працевлаштування випускників освітньої програми «Агрономія» включають як роботу на підприємствах аграрного сектору, так і самостійне ведення фермерської діяльності. Деякі випускники продовжують навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти або займаються науковими дослідженнями у відповідних установах чи ПНУ ім. В. Стефаника, зокрема під час зустрічі із випускниками Тіцький В. зауважив про те, що наразі навчається у аспірантурі випускової кафедри. Аналіз професійних шляхів випускників дозволяє коригувати освітню програму відповідно до потреб роботодавців та реалій ринку праці. Наприклад, на основі отриманих даних програма була адаптована для кращої підготовки фахівців до ведення сучасного фермерського господарства, впровадження екологічно безпечних методів агровиробництва та використання цифрових технологій у землеробстві. Такі побажання були підтверджені під час зустрічі з випускниками всіма учасниками фокус-групи. Також ними під час зустрічі було надано пропозиції, щодо покращення ОП, зокрема, покращення МТБ та вивчення сучасних сільськогосподарських практик.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг освітньої програми регламентується рядом нормативних документів, серед яких Положення про освітні програми (<https://surl.li/rxmbbp>), Положення про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості (<https://surl.li/ajkurz>), Положення про моніторинг і оцінювання процесів забезпечення якості освіти (<https://surl.li/efgreu>) та Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП (<https://surl.li/tftocb>). Університетська система управління якістю освіти сертифікована відповідно до стандартів ISO

9001:2015, що підтвердив під час зустрічі 7 директор центру забезпечення якості Кузь М.В. Моніторинг здійснюється через Центр забезпечення якості та платформу D-learn, де аналізується якість викладання та організація навчального процесу. Процедура моніторингу є не лише формальною, а й реальною, адже включає регулярні опитування студентів, випускників, роботодавців та викладачів, що дозволяє своєчасно виявляти проблеми та адаптувати програму до актуальних викликів. Важливо відмітити, що опитування є анонімним завдяки наданню стейкхолдерам одноразового логіну та паролю для входу в систему, що було підтверджено Іванчук А. на зустрічі 4 зі здобувачами ВО. У останньому звіті щодо опитування не було виявлено аспектів, що потребували удосконалення, оскільки здобувачі та інші стейкхолдери надають перевагу надання рекомендацій в усній формі. Зокрема, студенти висловили побажання щодо перегляду графіку практик та зміни структури дисциплін, що призвело до адаптації навчального плану, включення нових дисциплін та зміщення акцентів у викладанні. Здобувач (Умарова М. та Патрило О.) вказали на розширення переліку вибіркового дисциплін, що сприяло введенню нових курсів, таких як «Сучасні підходи до управління живленням рослин» та «Кліматично орієнтоване рослинництво», що підтверджується протоколом №9 від 24 квітня 2024 року. Відгуки роботодавців сприяли посиленню практикоорієнтованої складової програми, зокрема через впровадження додаткових виробничих практик та посилення взаємодії із сільськогосподарськими підприємствами. Реагуючи на результати моніторингу, робоча група з перегляду ОП спільно з кафедрою ухвалила відповідні зміни, що підтверджується протоколом №9 від 24 квітня 2024 року. Під час зустрічі із роботодавцями фокус-групою було висловлено значну кількість побажань щодо покращення ОП, зокрема вивчати програму «Сторію» (Волошина С.В.), поліпшення фінансування ОП та вивчення сучасних методів адаптивного землеробства. Проте в ОП, відповідно до Наказу №842 від 13.06.2024 р. «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» не було додано ЗК12 «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Оскільки освітньо-професійна програма «Агрономія» акредитується вперше, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В університеті діє система інституційних практик, які забезпечують залученість академічної спільноти до процесів забезпечення якості освіти. Зокрема, це відбувається через функціонування Центру забезпечення якості (<https://csqa.pnu.edu.ua/>), діяльність якого спрямована на моніторинг і покращення освітнього процесу. Також значну роль відіграє Рада з якості, яка розглядає та погоджує процедури внутрішнього забезпечення якості, а студенти та викладачі беруть участь у регулярних опитуваннях і внутрішніх аудитах, що підтверджено результатами опитування стейкхолдерів (<https://surl.li/jghwna>). Інструментами залучення є засідання кафедр, науково-методичних рад факультетів та університету, де обговорюються проблеми якості та можливі шляхи її покращення, що підтверджується відповідним протоколом №9 від 24 квітня 2024 р, що був наданий на запит ЕГ. Крім того, існує Інститут гарантів, що забезпечує постійне оновлення та адаптацію освітніх програм відповідно до сучасних викликів. Академічна спільнота залучена до процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої програми на всіх етапах її реалізації. Викладачі та студенти беруть участь у розробці, перегляді та вдосконаленні освітніх програм шляхом подання пропозицій на засіданнях кафедри та науково-методичних рад. Здобувачі освіти мають змогу оцінювати якість викладання через систему дистанційного навчання, а також через проведення опитувань Центром забезпечення якості. Роботодавці залучаються до оцінювання програми через їх участь у робочих групах та надання відгуків щодо підготовки фахівців. Окрему увагу приділено проведенню внутрішніх аудитів, які дозволяють оцінити ефективність організації освітнього процесу та надають рекомендації щодо його покращення, результати внутрішнього аудиту ОП також були надані на запит ЕГ. Процеси внутрішнього забезпечення якості освіти координуються низкою підрозділів, які мають відповідні повноваження та взаємодіють між собою. Основним органом є Центр забезпечення якості, що здійснює моніторинг та оцінювання освітньої діяльності університету, а також проводить внутрішні аудити кафедр щодо навчально-методичного забезпечення та організації освітнього процесу. Важливу роль відіграють науково-методичні ради факультетів та університету, де приймаються рішення щодо вдосконалення освітніх програм. Взаємодія між підрозділами здійснюється через координаційні засідання, а також за допомогою регулярного обміну інформацією між гарантом освітньої програми, кафедрою та Центром забезпечення якості. Такий розподіл повноважень обґрунтований необхідністю ефективного функціонування системи забезпечення якості на всіх рівнях, що дозволяє швидко реагувати на виклики та забезпечувати постійне вдосконалення освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Заклад вищої освіти демонструє системний підхід до внутрішнього забезпечення якості освіти, що включає розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми. Впроваджені механізми забезпечення якості охоплюють нормативну базу, роботу відповідних структурних підрозділів, залучення академічної спільноти та стейкхолдерів. Регулярний моніторинг якості освіти базується на опитуваннях студентів, викладачів, випускників та роботодавців, що дозволяє своєчасно реагувати на виклики ринку праці та освітнього середовища. Внесення змін до ОП здійснюється відповідно до виявлених потреб, що свідчить про дієвість процедур внутрішнього контролю. Університет має комплексну систему нормативних документів, що регулюють усі етапи внутрішнього забезпечення якості освіти. Діє Центр забезпечення якості, який координує моніторингові процеси та проводить внутрішні аудити.

Недоліки

Не зважаючи на підтвердження участі стейкхолдерів у перегляді ОП рівень залучення випускників і роботодавців до перегляду ОП недостатній. Не враховано зміни відповідно до Наказу №842 від 13.06.2024 р. за ОП «Агрономія», що стосуються ЗК, яка передбачає дотримання здобувачами принципів неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності, що не є суттєвим недоліком, оскільки зі здобувачами проводиться відповідна робота щодо інформування з цих питань під час навчання.

Рекомендації

Більш активно залучати роботодавців та випускників до перегляду ОП. При наступному перегляді ОП зважати на зміни та доповнення у стандартах ВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, визначені низкою нормативних документів, таких як Статут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://surl.li/dwjfhu>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/hvcguh>), а також документи, що регламентують оцінювання знань, академічну мобільність та проведення практики. Вони є чіткими та зрозумілими, оскільки містять детальні положення щодо порядку організації освітнього процесу, методів оцінювання та критеріїв успішності, що відображено в силабусах дисциплін (<https://surl.li/nstifq>). Для забезпечення доступності всі відповідні нормативні акти розміщені у відкритому доступі на сторінці Електронного фонду локальних нормативно-правових документів університету (<https://surl.li/zungzc>), на сайті кафедри (<https://kag.pnu.edu.ua/>) та в студентському путівнику (<https://surl.li/hgwdhn>), що гарантує їхню прозорість і доступність для всіх учасників освітнього процесу. На зустрічі 4 зі здобувачами ВО студенти підтвердили, що їх знайомлять із правами та обов'язками на початку навчання, а на зустрічі із авторами відомостей самооцінювання Григорів Я.Я. зазначила, що інформування також відбувається на першій парі ОК «Вступ до майбутньої професії», а також на кураторських годинах.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Інструмент отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін у закладі вищої освіти функціонує через кілька каналів комунікації, зокрема, систему дистанційного навчання D-learn, офіційні веб-сайти університету та кафедри, результати опитування опубліковані на офіційному сайті кафедри (<https://surl.li/vknnlc>). Також передбачено можливість подання зворотного зв'язку через спеціальну онлайн-форму, електронну пошту ректора, гарячу лінію та онлайн зустрічі і брифінги. ЗВО аналізує отримані зауваження та пропозиції шляхом проведення внутрішнього моніторингу та аудиту, а також через Центр забезпечення якості, що займається оцінюванням освітніх процесів. Результати аналізу розглядаються на засіданнях кафедр та гарантами освітніх програм, після чого ухвалюються відповідні рішення щодо вдосконалення освітнього процесу. Відповідно до положення про освітні програми

(<https://surl.li/aqwocp>) ОП переглядаються не частіше ніж раз на 3 роки, але за потреби перегляд може здійснюватися і позапланово. Відповідно до цього, останнє оновлення було проведене у 2024 році (<https://surl.li/crhbbz>), наразі також планується перегляд ОП відповідно до наказу МОН про внесення військової підготовки здобувачів ОС «Бакалавр». Під час зустрічі 7 начальник навчально-методичного відділу Солонець І.Ф. підтвердила, що проєкт ОП готується до публікації та буде оприлюднений на офіційному сайті кафедри у квітні 2025 р.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Стейкхолдери ОП мають доступ до різноманітних ресурсів на вебсайті закладу, зокрема, студенти мають доступ до електронного кабінету студента, системи дистанційного навчання, офіційного вебсайту університету та окремих сторінок кафедр і підрозділів. Вебресурси містять інформацію про освітні програми, навчальні плани, критерії оцінювання та інші матеріали, необхідні для студентів та зацікавлених сторін. Для зворотного зв'язку передбачені різні канали комунікації, зокрема електронна пошта ректора, гаряча лінія, онлайн-зустрічі, а також форми для подання пропозицій і зауважень. Щодо оновлення інформації, університет використовує систему моніторингу, що дозволяє актуалізувати матеріали на вебсайті та забезпечити їхню достовірність. Інформація про освітні програми є відкритою та доступною через відповідні вебсторінки навчально-методичного відділу та кафедр, що дозволяє вступникам та здобувачам освіти отримати повне уявлення про навчальний процес, можливості працевлаштування та професійну кваліфікацію. Гарант ОП Турак О.О. запевняє, що вся інформація, розміщена на сайті, є достовірною та відповідає реальним можливостям програми, включаючи питання працевлаштування, присвоєння професійної кваліфікації та переліку освітніх компонентів. Це підтверджується також документами про самооцінювання, які зобов'язують ЗВО надавати правдиві відомості.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Вебсайт закладу вищої освіти загалом відповідає вимогам щодо доступності та прозорості інформації про освітню програму. Він містить необхідні документи, навчальні плани та процедури, що дає можливість здобувачам освіти, вступникам та іншим зацікавленим сторонам отримати актуальну інформацію. Заклад вищої освіти забезпечує відкритий доступ до всіх ключових документів освітньої програми.

Недоліки

Англomовна версія сайту є недосконалою: переклад деяких розділів неповний або неточний, що може створювати труднощі для іноземних вступників та партнерів університету. Відповідно до змін, що вмотивовані МОН стосовно введення військової підготовки для здобувачів, необхідно було б опублікувати проєкт ОП із внесеними змінами.

Рекомендації

Рекомендується покращити англomовну версію сайту, забезпечивши якісний переклад усіх важливих розділів, що сприятиме міжнародній співпраці та залученню іноземних студентів. Пришвидшити публікацію проєкту ОП для можливості абітурієнтів до ознайомлення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

За проведення акредитації в Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника були створені всі умови для ефективної роботи експертної групи (ЕГ): доступ до документів за запитом ЕГ, спілкування з фокус-групами та безпосередньо з гарантом та членами робочої групи ОП. В Університеті існує висока корпоративна культура щодо підготовки студентів, спілкування та підтримки колег. Всі учасники навчального процесу ОП зацікавлені в успішності програми. Акредитація пройшла відповідно до Програми, без відхилень..

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID11512 Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf	QhQ9aWSRX+YJ3qy+d9HHEo9HAAjEJKlHfmRGh o8OgVM=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Каленська Світлана Михайлівна

Члени експертної групи

Андрієнко Ольга Олександрівна

Дацько Оксана Миколаївна